EKİM

Bütün Ülkelerin Proleterleri, Birleşin!

TÜRKİYE KOMÜNİST İŞÇİ PARTİSİ Merkez Yayın Organı

Sayı: 263, Şubat 2010

Tekel Direnişi ve sol hareket

I

İki ayı geride bırakan Tekel Direnişi'nin anlamı, önemi, işlevi, gösterdikleri, dersleri, toplumsal ölçekte yarattığı etki ve sarsıntı üzerine söylenmedik şey bırakılmadı denilse yeridir. Bu direniş üzerinden işçi sınıfı adeta yeniden keşfedildi. İşçi sınıfının direnme, birleştirme, ardından sürükleme ve toplumu sarsma kapasitesine güven tazelendi. Sınıfın kendini nasıl bulabileceği ve bulduğunda da gücünün nelere muktedir olduğu üzerine iyi bilinen ama kolay unutulan gerçekler yeniden hatırlandı/hatırlatıldı.

Direniş ateşinin güçlü soluğu bilinçler kadar umutları da tazeledi. Toplumu saran gerici kuşatmanın yıldırıcı atmosferi altında bunalıp ezilenler bir nebze olsun soluklandılar, uzun yılların ardından bir parça kendilerine geldiler. Henüz herşeyin bitmediğini, hiç de tüm umutların tükenmediğini söyler oldular. Politik duruşlarını düzen iç çatlaklara hapsedenler, demokrasi adına dinsel gericiliğin iktidar mücadelesi manevralarına yedeklenenler, bağımsızlık, laiklik ya da çağdaşlık adına natocu düzen ordusu ile çürümüş cumhuriyet bürokrasisine umut bağlayanlar, aslında umudun işçi sınıfında ve emekçi kitlelerde olduğunu, Tekel işçilerinin yaktığı direniş ateşinin buna işaret ettiğini, karışılıklı olarak birbirlerine tekrarladılar.

Sarsıntının umut yaratan ve yayan etkisi düzen soluna kadar uzandı. Ana muhalefet lideri başbakana "seni darbe değil Tekel işçileri devirecek!" diye kükredi. CHP sözcüleri, Tekel işçilerinin kendilerine ders verdiğini ve çıkış yolu gösterdiğini, gündemdeki parti kurultayının bundan sonuçlar çıkaracağını açıkladılar. Ergenekon mağduru Perinçek, "bu kahpe düzen"in "kendi içinde düzeltilemeyeceği"ni Tekel direnişi üzerinden yeniden keşfetti. Tekel direnişi ile birlikte "ordu kurtarır çözümünün kaçınılmaz olarak iflas ettiği"ni derin bir hayal kırıklığını yansıtan sözlerle itiraf etti, bir günahkarın günah çıkarması misali.

Daha da fazlası söylenip örneklenebilir ama bu kadarı yeterli. Görünüşe bakılırsa, kazanılmış haklarını savunmak üzere direnişe geçen ve doğal olarak her türlü devrimci teorik-politik bilinçten yoksun olan bir sınıf kesimi, halihazırda üretimden gelen güçlerini kullanabilecek bir işyerinden bile yoksun bulunan Tekel tütün işçileri, devrimci teorinin en temel bazı gerçekleri konusunda solun tüm kesimlerini eğitip birleştirmiş bulunuyorlar. Komünistlerin geleneksel solun tümüne egemen sınıfa güvensizliğe karşı yirmi yılda ideolojik mücadeleyle başaramadıklarını, Tekel tütün işçileri direnişlerinin daha ilk yirmi gününde başarmış görünüyorlar.

Yine de görüntü yanıltıcı olmamalıdır. Daha ihtiyatlı bir ifade ile söylersek, görüntü bugün için bir gerçek olsa bile kalıcılığı her türlü kuşkuya açıktır. Benzer bir tablonun son yirmi yılda bu sonuncusuyla birlikte en az üç kez tekrarlandığı söylersek, böylece kestirmeden kuşkularımızın nedenini de açıklamış oluruz. Tekel direnişinin yaktığı ateşin aydınlattığı zihinler ve tazelediği bellekler dönüp son yirmi yıla bakarlarsa, sınıf hareketi üzerine benzer bir ortak politik heyecan ile teorik mutabakatın, ilkin 1989 Baharı'nda ve ardından 1990 sonbaharında, Zonguldak Madenci Direnişi esnasında da yaşandığını göreceklerdir. Heyecan öylesine güçlü, sınıf hareketinin eylemli çıkışlarla yarattığı umutlar öylesine büyüktü ki, aynı dönemde gerçekleşen '89 çöküşünün dünyada yarattığı gerici ve yıkıcı sarsıntısının Türkiye solunda yankılanması neredeyse iki yıl sonraya kaldı.

O güne ait görünüşteki mutabakatın bir değeri ve kalıcılığı olsaydı, bundan hareketle marksist olmak iddiasındaki tüm Türkiye solu, elindeki güç ve olanaklarla bütün dikkatini sınıf hareketinin politik-örgütsel gelişimine yoğunlaştırmak yoluna giderdi. Böylece de bugün sınıf hareketi kesin olarak çok başka bir yerde olurdu. Bunun kaçınılmaz olarak etkili olacak sonuçları toplumsal ölçekte yansır, toplumsal-siyasal süreçlerin seyri de bir hayli değişirdi. Ama görünürdeki mutabakat aldatıcıydı. Gerçek olansa sınıf hareketinin kendini geçici olarak gösteren gücü idi.

İşçiler bu ülkede sınırlı ölçeklerde bile hareketlendiklerinde, bunun etkisi yalnızca sınıfın geniş katmanları ve öteki emekçi kitlelerde değil, solun tüm kesimleri üzerinde de işte böyle yankılanmaktadır. Dar ölçekleri zorlayan ve soluğunu hissettiren her eylemli sınıf hareketi, kendiliğinden sınırlar içindeyken bile, temel özelliklerinden biri de kendiliğindencilik olan geleneksel solu adeta kendiliğinden kendi eksenine çekmektedir. Ve beklenebileceği gibi buna sınıf üzerine güzellemeler eşlik etmektedir. Fakat hareket bir üst düzeye çıkmak üzere yolunu açamayıp da geriye düştüğünde ise tüm etki çok geçmeden dağılmakta, sarsıntının gücüyle hatırlananlar aynı hızla unutulmaktadır. Aylarla ölçülecek kısa zaman dilimleri içinde "sınıfa yönelim" modası yerini yeniden "sınıftan kaçış"a bırakmaktadır.

Bu kez de öyle mi olacak? Direnişin halihazırdaki güçlü etkisi ve bunun somut sonuçları, bazılarını bu konuda iyimser kılmakta, "sınıftan kaçış dönemi bitti" kesinlemelerine kadar götürmektedir. Sınıftan kaçış döneminin gerçekten bitip bitmediğini henüz bilmiyoruz. Bunu Tekel Direnişi'nin akibeti ile sınıf hareketinin bu akibetle sıkı sıkıya bağlı olacak olan yakın dönem seyri belirleyecektir. Ama bildiğimiz ve son yıllarda özellikle tekrarladığımız bir başka gerçek var. Türkiye'de "sınıf dışı devrimcilik dönemi" kesin olarak bitmiştir. Tarihsel ölçülerle alındığında bu son otuz yıldır böyleydi, 12 Eylül yenilgisi ve onu izleyen yeni koşullar bunun teyidi olmuştu. Ama gelinen yerde artık politik-pratik olarak da bu böyle. Türkiye'de sınıf dışı devrimcilik bitmiş, sosyal-kültürel zeminini yitirmiş, gücünü ve olanaklarını tüketmiştir.

II

Tekel direnişi üzerine kaleme alınan iddialı değerlendirmelerin ortak teması, çoğu durumda da başlığı, direnişin "gösterdikleri" ya da "dersleri" üzerine olmaktadır. Aşağıya alacağımız pasajlar, TKİP III. Kongresi'nin hemen sonrasına ve Tekel Direnişi'den yaklaşık olarak dört hafta öncesine aittir. Tekel direnişinin "gösterdikleri"ne ya da

"dersleri"ne bir de bu pasajların ışığında bakmakta yarar var:

"Devrimci siyasal mücadelenin ihtiyaçları açısından baktığımızda, bugünün Türkiye'sinin en temel sorunu, işçi sınıfının bağımsız bir örgütlü güç olarak mücadele sahnesine çıkamamış olmasıdır. Devrimci bir işçi hareketi, tüm ezilenlerin ve sömürülenlerin biricik birleştirici eksenidir. Aynı şekilde, işçi sınıfının proletarya devrimi ve sosyalizme dayalı bayrağı, ezilenleri ve sömürülenleri ilgilendiren tüm sorunların biricik çözüm programıdır. Bu eksen geliştirilmediği ve bu bayrak yükseltilemediği sürece, kitle mücadelesi bugünkü parçalı yapısını sürdürmekle kalmayacak, sorunlar da hep sürümcemede kalacaktır.

"İşçi sınıfı bugünün Türkiye'sinde kokuşmuş burjuva sınıf düzeninin karşısına dikilecek güç ve kapasitedeki biricik gerçek sınıftır. Ya bu sınıfı bugünkü dağınıklığından, güçsüzlüğünden ve örgütsüzlüğünden kurtararak, siyasal mücadele sahnesine etkin bir güç olarak çıkarırsınız! Böylece sorunların çözümünün, yani devrimin yolunu açarsınız! Ya da devrim iddianız boş bir laf olarak boşlukta kalır! Köklü toplumsal ve siyasal sorunların çözümü adına ileri süreceğiniz her reçete, oyalayıcı bir aldatmaca olmaktan öteye gidemez.

"TKİP III. Kongresi'nin partimiz adına bir kez daha yükselttiği **'Parti, Sınıf, Devrim!'** şiarının tüm anlamı da buradadır. Sınıfa dayalı devrimci parti ve devrimcileşmiş bir işçi sınıfı hareketi, burjuva sınıf düzeni koşullarında, muzaffer bir devrime yürüyebilmenin biricik olanaklı yoludur. Gerisi boş laftır, devrim ve devrimcilik adına boş ve sonuçsuz işlerle uğraşmaktır, zamanı ve kendini boşa tüketmektir."(*11. Yıl Gecesi'nde Parti adına yapılan konuşmadan…*, *Sınıfa Dayalı Devrimci Parti, Devrimcileşmiş Sınıf Hareketi!*, *Ekim*, sayı: 261, Aralık 2009)

Tekel direnişinin dersleri üzerine yazılıp da bir parça anlamı olan hiçbir temel önemde düşünce yoktur ki bu değerlendirmede içerilmemiş olsun. Ama bu değerlendirme Tekel direnişini öncelemektedir, bunu yineliyoruz. Marksist olanların ve onun proleter sınıf özünü esas alanların, Marksizmin ve günümüz Türkiye'sinin en temel gerçeklerini dile getirebilmek için Tekel Direnişi gibi özel bir uyarıcıya ihtiyacı olamazdı. Yukarıdaki pasajlar bunun yorum gerektirmeyen açıklıktaki kanıtlamasıdır.

III

Girişte dile getirdiğimiz gibi Tekel işçileri direnişi üzerine yapılmadık değerlendirme, söylenmedik söz bırakılmadı neredeyse. Birçok parti, çevre ya da kişi direnişin dersleri üzerine anlamlı düşünce ve gözlemler de içeren sayısız değerlendirmeler yaptı. Burada bunları, herkesin herkese tekrarlayıp durduklarını yinelemek yerine, stratejik açıdan olduğu kadar güncel açıdan yakıcı temel önemde bir noktayı öne çıkarmakla yetineceğiz.

Bizce direnişin en temel dersi, sınıf hareketinin bağrındaki mücadele olanaklarını ve bunun bugünün Türkiye'sine egemen gerici atmosferi parçalamada ve sermayenin sonu gelmeyen saldırılarını püskürtmede oynayabileceği muazzam rolü kendi ölçeğinde göstermiş olmasıdır. İşçi sınıfı hareketinin bu açıdan benzersiz olduğunu Tekel Direnişi sarsıntısı bir kez daha tüm açıklığı ile göstermiştir. Başka hiçbir sosyal kesim, ortaya koyacağı hareketin çapı ne olursu olsun, bu rolü oynayamaz, bu etkiyi yaratamazdı, yaratamaz da.

Direnişi hemen önceleyen günlerde Türkiye'de meydan linç güruhlarına

kalmış görünüyordu. Tekel Direnişi bu havayı süpürüp atmakla kalmadı çok daha fazlasını da yaptı. Direnişten beri yaygın biçimde başta özelleştirmeler olmak üzere neoliberal kudurganlık sorgulanıyor. Ve bu, otuz yılın ardından ilk kez olarak bu güçte, bu genişlikte ve açık bir moral üstünlükle yapılabiyor. Direnişten beri amerikancı dinci hükümetin emekçi düşmanı kimliği ile sahte demokrasi manevralarının içyüzü tartışılıyor, Tekel işçilerinin maskeleri düşürdüğü vurgulanıyor. Aynı şekilde, direnişle birlikte yaygın olarak, her milliyetten, mezhepten, bölgeden işçilerin birleşik eyleminin şovenizmin ve ayrımcılığın en büyük panzehiri olduğu dile getiriliyor. Ve bütün bunlar, sınırlı bir işçi kesiminin görünürde salt kendilerini ilgilendiren sınırlı istemleri üzerinden süren bir direniş sayesinde olabiliyor. İşte bu, işçi sınıfı hareketinin başka hiçbir sosyal hareketle kıyaslanamaz muazzam gücünün, henüz son derece sınırlı olan ölçekler üzerinden bir yansımasıdır.

Bu belki de direnişin solda en yaygın bir biçimde tartışılan ve üzerinde en geniş mutabakat sağlanan dersidir de. Fakat çıkarılması için hiç de Tekel Direnişi türünden özel çıkışları gerektirmeyen bu dersin, hiç değilse şu günden sonra bir anlamı varsa eğer, bunu paylaşanların ellerindeki tüm güç ve olanaklarla sınıfa yönelmeleri, sanayi havzalarında yoğunlaşmaları, sınıf hareketinin politik ve örgütsel gelişimini hızlandırmak, eylemli gücünü açığa çıkarmak için bir seferberlik içine girmeleri gerekir. Siyasal ciddiyet, düşünsel ve siyasal tutarlılık, bugünkü gerici kuşatmayı kırmak ve saldırıları püskürtmek arzu ve hedefindeki samimiyet, tüm bunlar birarada bunu gerektirir.

Tekel Direnişi gerici kuşatmanın nereden, hangi sosyal güçle yarılabileceğini somut olarak da göstermiştir. Neoliberal kudurganlığı, şovenizmi, dinsel gericiliği, düzen güçlerine ve kurumlarına bağlanan gerici umutları, özetle her biçimiyle burjuva gericiliğini darbelemek, Türkiye'nin uzun yılları bulan boğucu kirli atmosferini temizlemek mi istiyorsunuz, işçi sınıfına gidiniz, her yolla işçileri uyandırmaya, örgütlemeye ve harekete geçirmeye çalışınız.

Türkiye'nin dört bir yanında sayısız sanayi havzası, onbinlerce fabrika ve işletme, milyonlarca sanayi proleteri var. Hemen tümü de Tekel işçilerinin karşı karşıya bulunduğu aynı sorunlarla ya da benzer tehditlerle yüzyüzedirler. Dizginsiz sömürü, işsizlik, hak gaspları, düşük ücret, kölece çalışma koşulları, tüm sınıfı kesen sorunlardır. Bunlar sınıfın geniş katmanlarında huzursuzluk üreten, öfke biriktiren, mücadele eğilimini besleyen ortak bir zemin oluşturmaktadır. Ama sınıf kitleleri bilinçten, birlikten, örgütlülükten, önderlikten, devrimci politik uyarıcılardan yoksundurlar ve sınıf hareketinin tüm güçsüzlüğünün temelinde bu vardır.

Sorun kendiliğinden patlak veren şu veya bu direnişin etrafına geçici olmaya mahkum heyecanlarla ve kısa günün karıyla kendiliğinden üşüşmek değildir. Sorun bilinçli bir tutumla sınıf kitlelerine, işçi havzalarına, sanayi sitelerine, fabrika ve işletmelere yönelmek, güç ve olanakları mümkün mertebe buralarda yoğunlaştırmak, soluklu ve çok yönlü bir sınıf çalışmasına girişmek, her yolla işçileri örgütlemek ve harekete geçirmek için didinip durmaktır.

Özetle bir bütün olarak sol hareket, Tekel Direnişi'nin ardından yeni bir sınavdan geçecek, direnişten bir ders çıkarıp çıkarmadığı da böylece anlaşılacaktır.

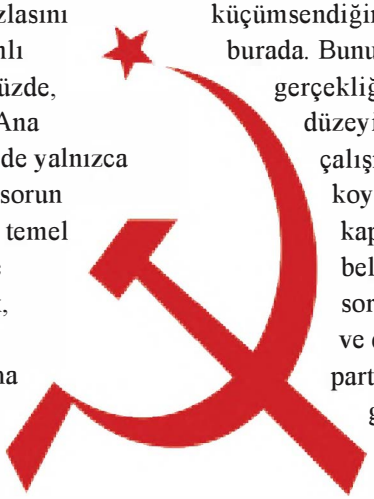
EKİM

TKİP III. Kongresi Kapanış konuşması...

III. Parti Kongresi bir dönüm noktasıdır

*7 Kasım 2009'da kamuoyuna ilan edilen **TKİP III. Kongresi**'nin **Cihan** yoldaş tarafından yapılan kapanış konuşmasının elden geçirilmiş kayıtlarıdır... Konuşmanın parti güvenliğini ilgilendiren bölümlerine yer verilmedi. Metnin başlığı ve ara başlıkları ise buradaki yayın esnasında konuldu...*

Planlanana göre zaman kaybettiğimiz halde on gün süren aralıksız bir çalışma yürüttük. Bu süreye umduğumuzdan da fazlasını sığdırmayı başardık. Çok kapsamlı bir çalışma gündemi vardı önümüzde, bundan geriye pek az şey kaldı. Ana maddelerin tümü görüşüldü, geride yalnızca bazı alt maddeler ile birkaç özel sorun kaldı. Öteki herşeyi, özellikle de temel gündemleri asgari bir yeterlilikle tartıştık, değerlendirmeler yaptık, sonuçlar çıkardık, kararlar aldık. Zamanımız olsaydı belki çok daha fazlasını yapabilirdik, belli bakımlardan iyi de olurdu bu. Ama geçmiş deneyimleri bilen biri olarak söylüyorum; zaman bol olduğunda çalışma bu kadar derli toplu gitmeyebiliyor, zamana güven sonuçta bir gevşeklik etkeni de olabiliyor.

Ben gerçekten başarılı bir çalışma yaptığımız inancındayım. Partimizin düzeyi konusunda bir fikir verebilen bir kongre yaptık. Bunu fazlasıyla önemsiyorum. Bazı yoldaşlar partimizin genel düzeyini ve üstünlüklerini yüceltiyorlar, ama bunu bazen somut gerçekliğimizi olduğundan zayıf görmenin bir dayanağı olarak da gösterebiliyorlar. Buna burada, kongre çalışmamız esnasında da tanık olduk. Bu yaklaşımda kuşkusuz gerçekliğimize uygun düşen yönler var. Dahası yaşamakta olduğumuz zaaf ve yetersizliklere karşı haklı bir tahammülsüzlüğü de yansıtmaktadır bu. Ama ben yine de mevcut düzeyimizin biraz fazla küçümsendiğine dair bir eğilim de görüyorum burada. Bunu doğru bulmuyorum, zira somut gerçekliğimiz üzerinden sahip olduğumuz düzeyi de önemsiyorum. Nitekim çalışmamız bunu açıkça ortaya da koymuştur. On gün boyunca burada kapsamlı bir gündem üzerinden ve belli bir düzeyi yakalayarak sorunlarımızı ele aldık, tartışmalar ve değerlendirmeler yaptık. Bunu partimizin ulaşmış bulunduğu gelişme ve olgunluk düzeyinin anlamlı bir göstergesi olarak ele almak gerekir.

Kongre çalışması ve parti içi demokrasi

III. Parti Kongresi parti içi demokrasinin bir başarısıdır herşeyden önce. Bunu açılış konuşmasında da ifade etmiştim, kongre çalışmamızın somut seyrini ve taşıdığı özel önemi gözeterek burada yineliyorum. Parti tüzüğünün tanımladığı toplanma sınırları içerisinde, partiye bir gündem sunulmuştur. Kongrede temsil esasları belirlenmiş ve temsil yeteneği olan organlarda özgür seçimler yapılmıştır. Kongremiz bu biçimde seçilen delegelerle ve geniş bir temsil oranıyla toplanmıştır. Saptanan gündem üzerinden çalışmalarını yürütmüş, anlamlı ve düzeyli

tartışmalar yapmış, partinin önünü açabilecek önemli sonuçlara ulaşmıştır. Bütün bunların partide iç demokrasinin düzeyi yönünden büyük bir önemi ve anlamı var.

Kongre çalışması boyunca tartışma ve değerlendirmelerin özgürce, açıkça ve yüreklice yapılabilmiş olması, parti içi demokrasi düzeyini ortaya koyan önemli bir yeni gösterge olmuştur. Bunun son örneğini dün MK seçimleri üzerinden de somut olarak gördük. Böyle platformlarda MK seçimi en netameli konulardandır, geleneksel örgütlerin deneyimlerden bilirim. Üzerine çok şey söylenmek, çok tartışma yapılmak istenir, ama bu rahatlık gösterilemez, zira buna uygun bir ortam olmaz genellikle. Çoğu durumda eski MK'nın sunduğu yeni liste üzerinden herhangi bir tartışmada yapılmaksızın seçim bir sonuca bağlanır, bu öyle çok bir zaman da almaz, bazen yarım saati bile bulmayan göstermelik bir işlem olarak kalır. Oysa partimiz bu konuda da yeni bir çizginin, yeni bir kültürün temsilcisidir. Parti öncesi dönemin üç konferansı ile partili dönemin üç kongresi buna tanıktır. Tüm bu kongre ve konferanslarda yeni MK'nın seçimi üzerine uzun zamanlar alabilen özgür tartışmalar yapılmış, sonuçta konferansın ya da kongrenin tercihi bunun üzerinden şekillenmiştir. MK seçimi bu temel önemde organa seçilecek olan adayların kapsamlı bir eleştirel değerlendirmesine ve adayların kendi yönündense özeleştirel değerlendirmelere sahne olmuştur, her defasında.

Kongremiz bu devrimci geleneğin son bir örneğini verdi, yeni bir kanıtlanması oldu. Yoldaşlarımız düşüncelerini, özellikle de gösterilen adaylara karşı eleştirel ya da karşıt düşüncelerini tüm açıklığı ile ortaya koydular, bunu da yüreklice gerekçelendirdiler. Tersinden de bu, eleştirel ya da karşıt düşüncelerin hedefi durumundaki adaylar tarafından büyük bir sükunet ve olgunlukla karşılandı. Bütün bunları fazlası ile önemsiyorum, sanıldığı kadar olağan ya da alışılmış şeyler değil bunlar. Hele de merkezi devrimci otoritenin genellikle güçlü olduğu ve çoğu durumda tabu sayılabildiği yeraltı örgütlerinde.

MK adaylarına yönelik eleştiri ve değerlendirmelerde yer yer ölçü kaçırılmış olabilir, öyle de oldu. Ama ben bunu da çok abartmıyorum. Önemli olan bu açıklığı, bu yürekliliği gösterebilmektir ve bu gösterilmiştir. Düşünüp de söylememektir asıl sorunlu olan, zaafiyet oluşturan. Düşündüğünü söyleyememek, genellikle demokrasinin, rahatlığın, samimiyetin ve ancak bunlarla olanaklı olabilen açıklığın olmadığı, kadroların özgür iradelerinin baskılanma altında tutulduğu küçük-burjuva mezheplere özgü bir davranış biçimidir. Yoldaşlarımızın, hele de genç yoldaşlarımızın, sakınmadan düşündüklerini söyleyebilmeleri, bu rahatlığı gösterebilmeleri önemlidir. Bu, partide düşündüğünü söyleyebilme olanağı ve rahatlığı konusunda, dolayısıyla parti içi demokrasinin mevcut düzeyi konusunda bir fikir vermektedir. Bunu önemli, elbette çok sevindirici buluyorum ve partimiz payına önemli bir kazanım sayıyorum.

Parti kongresinin toplanması sürecinde, parti tüzüğü çerçevesinde ve parti içi demokrasi kapsamında benim gördüğüm en önemli eksiklik, MK'nın partiye kongre gündemini biraz gecikerek sunması oldu. Bu daha erken bir zamanda yapılabilirdi. Partide gündem üzerinden rahat ve verimli inceleme ve tartışmaların yapılması böylece daha da kolaylaşırdı. Ama bir kısmı bizi de aşan belli nedenlerle bu konuda biraz geciktik...

(Yayınlanamaz açıklamalar... -Red.)

Bunu hiç de biçimsel bir sorun olarak görmüyorum. Kongre gündemi, partinin tümünün kongre sürecine etkin bir biçimde katılabilmesi bakımından son derece önemlidir. Gündemin partinin önündeki en temel ve öncelikli sorunlar üzerinden oluşturulduğu düşünülürse, bu önem daha da iyi anlaşılır. Dolayısıyla gündemi partiye daha erken bir zamanda sunabilmeli ve partinin tümünü

bunun üzerinden etkin, canlı ve verimli bir iç hazırlık süreci içerisine çekebilmeliydik. Eski MK olarak bunda kısmen yetersiz kaldık. Kongre hazırlık sürecimizin temel önemde bir yetersizliği olarak bunu görüyorum. Tüm partiyi yeni bir kongre sürecinin bilinci, heyecanı, sorumluluğuyla eğitebilmenin ve hazırlayabilmenin apayrı bir önemi vardı. Biz bu olanağı gözetemedik demeyeceğim ama gereğince kullanamadık, bu açık.

Ama kongre sonrasını pekala aynı amaç doğrultusunda kullanabiliriz. Bunun için kongre kararlarını da beklemek gerekmiyor. Önümüzde kapsamlı bir gündem metni var. Bu metin tüm partide yeniden incelenmelidir. Gerekirse buna Eylül 2●●8 tarihli MK metni de eklenebilir. Bu iki metin, III. Parti Kongresi'nin sonuçlarını daha güçlü ve verimli bir biçimde tartışabilmenin de bir ön zemini olarak, partide yeniden ele alınabilir. Gelinen yerde bu tartışma ve eğitim artık parti çeperini de kapsayabilmelidir. Bu gerekli ve fazlasıyla da önemlidir. Zira sorunlarımızı parti çeperimizin de desteği ve katılımıyla çözmek ihtiyacı ile yüzyüzeyiz. Dahası bu çeperden sürekli olarak parti saflarını beslemek gibi bir sorunumuz var. Buradaki tek sorun belki metinlerin içerdiği özel bölümler ve sorunlar nedeniyle güvenliğe ilişkindir. Düne kadar bu aynı zamanda parti kongresinin güvenliği sorunuydu. Ama artık parti kongresi toplanmıştır ve bu açıdan sorun geride kalmıştır.

(Yayınlanamaz bölümler...-Red.).

Parti yaşamının sorunları

Yeniden parti içi demokrasi sorununa dönüyorum. Bu sorun bizi her zaman yakınen ilgilendirdi. Siyasal mücadele sahnesine çıktığımız evrenin siyasal sorunları ve düşünsel tartışmaları, bu ilgiyi özellikle güçlendirdi. EKİM olarak ortaya çıktığımız evrenin hemen sonrasında, dünyada ve Türkiye'de sosyalizmin sorunları tartışılıyordu. Orta yerde büyük bir yıkılış, Ekim Devrimi'yle birlikte elde edilen tüm politik-maddi kazanımların artık biçimsel yönden de ortadan silinmesi vardı. Bu büyük bir tarihi yıkımdı ve sarsıcı etkilere yolaçıyordu. Doğal olarak nedenlerine ilişkin yoğun bir ilgi ve tartışmayı da beraberinde getiriyordu. Bir zamanların devrimci partilerinin zaman içinde bu denli kolay yozlaşıp çürümeleri de bu sorgulamanın bir parçasıydı. Bu sorun, devrime bağlı her ciddi devrimciyi, dolayısıyla da devrimci bir yenilenme iddiası ile ortaya çıkmış bir hareketin mensupları olarak bizleri de, yakından ilgilendirmekteydi. Devrimci bir parti yaşamı, bunun temel bir unsuru ve vazgeçilmez bir koşulu olarak da parti içi demokrasi, bu çerçevede fazlasıyla önemli bir konu idi. Geçmişe her açıdan sorgulayıcı yaklaşan yeni bir hareketin mensupları olarak özellikle de bizler için.

Bolşevik partisi Lenin sonrası dönemde bir dizi başka alanda olduğu gibi parti içi demokrasi alanında da zamanla sorunlar yaşamaya, gide gide bozulup yozlaşmaya başladı. Sorun bununla da kalmadı. Bu bozulmuş biçimiyle Bolşevik partisi modeli, onun yeni uygulama ve alışkanlıkları, uzun sayılabilecek bir dönem boyunca tüm dünyada model olarak alındı. Böyle olunca da bütün bu zaafiyetler dünya komünist hareketine de taşınmış oldu, üstelik daha da ağırlaşmış biçimiyle. Bunun temel alanlarından biri de parti içi demokrasi sorunu idi. Bu alanda çok büyük zaafiyetler yaşandığını ve bunun partilerin yapısını ve iç yaşamını felce uğrattığını, canlılığını, zenginliğini, üretkenliğini ve en önemlisi de yenilenme gücünü yok ettiğini, gide gide çürütücü ve tüketici sonuçlara yolaçtığını biliyoruz.

Sorun bundan da ibaret değildi bizim için. Bir de Türkiye sol hareketinin devrimci merkeziyetçilik adı altında kurumlaştırdığı küçük-burjuva bürokratik örgüt geleneğinden gelen sorunlar ve bunun sağladığı deneyimler vardı önümüzde. Bir yandan örgütsel bir şekilsizlik ve gevşeklik, öte yandan güçlü

bürokratik gelenekleri olan bir sol hareket gerçeği ile yüzyüzeydik. Solun az çok örgüt geleneği olan kesimlerinde merkeziyetçilik adı altında yer etmiş güçlü bir bürokratik gelenek vardı. Merkeziyetçilik adına örgüt içi demokrasinin boğulması olağan bir uygulama idi.

Merkezi olarak şekillenen ve geniş yetkilere sahip bir önderlik tarafından yönetilen devrimci bir yeraltı örgütü, elbette devrimci siyasal mücadelenin zorunlu bir ihtiyacıdır. Sorun burada değil, halkçı akımların ideolojik-sınıfsal konum ve kimliklerinde idi. Bu örgütler küçük-burjuva bir ideolojik-sınıfsal kimlik üzerinden şekillendikleri için, buna uygun düşen bir örgütsel anlayış ve kültürün de temsilcileri oldular. Biçimsel olarak devrimci görünen örgütsel kurumlaşmayı, merkeziyetçiliği ve buna bağlı olarak hiyerarşik yapı ve işleyişi, uygulamada en kötü bir biçimde yaşayabildiler. Küçük-burjuva ideolojik, kültürel, ruhsal şekillenmeye dayalı bir siyasal-örgüt zemininde bu başka türlü de olamazdı. Bozulmuş biçimiyle dünya komünist hareketi üzerinden alınan etki ve referanslarla bu belli bir kolaylıkla meşrulaştırılabildi de. Geleneksel sol örgütlerde birbirine taban tabana zıt gibi görünen zaafiyetler, içiçe geçmiş olarak ya da birbirini izleyerek, duruma ve koşullara göre yer değiştirerek kolayca yaşanabildi. Başlangıçta bürokratik bir sulta, sonra da buna tepki olarak anarşizan ya da liberal eğilimler olarak karşı tepkiler, aynı ideolojik-sınıfsal gerçeğin iki yüzü olarak birbirini izledi. Bu, bu tür örgütleri içten içe kemiren, kısırlaştıran, zaman içerisinde de eritip tüketen sonuçlar üretti.

Hareketimizin parti içi demokrasiye verdiği önemin gerisinde aynı zamanda tüm bu deneyimlerin eleştirel bir değerlendirmesi ve kavranışı vardır. Parti içi demokrasiyi fazlasıyla önemsemek ama onu biçimsel kuralların biçimsel işleyişine de indirgememek sorunu üzerinde daha önce de gereğince durmuştum. Kadrolara parti yaşamında kendi düşüncelerini özgürce ifade etme hak ve olanağı tanıyabiliyorsanız, bu çerçevede partide rahat ve özgür bir demokratik ortam yaratabiliyorsanız, bu ifade edişin araçları, mekanizmaları ve platformaları da varsa ve işleyişleri güvence altındaysa eğer, bu bence demokrasinin ta kendisidir. En temel sorun budur. İnsanlar uğruna hayatlarını ortaya koydukları bir davanın gerekleri ve sorunları konusunda düşünebilmeliler ve düşündüklerini özgürce ortaya koyabilmelidirler. Parti içinde ve gerekli durumlarda tüm parti önünde. Demokrasinin özü ve esası budur.

Partinin birliğinin, disiplininin ve mücadele kapasitesinin güvencesi

Önemli olan, ifade uygunsa, parti içinde gerçek bir düşünce özgürlüğünün, kendini ifade etme özgürlüğünün, devrimci anlamda anlaşılmak kaydıyla eleştiri özgürlüğünün olabilmesidir. Bu "eleştiri özgürlüğü" ifadesinde tatsız bir tını var kuşkusuz, ama yineliyorum, bu devrimci bir manada anlaşılmalıdır. Zira devrimci bir partiyi uluorta eleştirmek de, bir partinin iç yaşamında olur olmaz tartışma gündemleri yaratmak da, birilerince eleştiri özgürlüğü adına savunulabilir. Kuşkusuz kastettiğim bu değil. Partinin birliğini, disiplinini, mücadele kapasitesini felce uğratan liberal ya da anarşizan bir eğilimin ifadesi olarak eleştiri özgürlüğü bize yabancıdır. Bu tür bir demokrasiye ihtiyacımız yok.

Parti içi demokrasi devrimci bir partide, partinin birliğini ve disiplinini güçlendirmeye hizmet eder, etmelidir, temelde bunun için vardır. Devrimci parti kendi içinde rahat bir demokratik ortam yaratabilmelidir. Kadroları bunu hissedebilmeli, yaşayabilmeli, bundan gereğince yararlanabilmelidir. Ama tam da bu, partinin iç birliğinin pekiştirilmesine, parti disiplinin güçlendirilmesine hizmet edebilmelidir. Sorunun doğru devrimci konuluşu böyledir, verimli devrimci diyalektiği

buradadır. Bir partinin mensupları doğru devrimci bir çizgide olduğunu düşündükleri ve demokratik iç ortamını da yaşayarak gördükleri bir partiye çok daha sağlam bir biçimde bağlanırlar. Disiplinine bilinçli bir gönüllülükle tam olarak uyarlar, gerektiğinde de kendilerini bu parti için, onun temsil ettiği dava için demek istiyorum, sakınmasız olarak feda ederler. Bu duyguyu kadrolara yaşatabilmek, parti içi demokrasiyi bu açıdan güçlendirmek ve bunu partinin birliğini ve disiplini güçlendirmenin bir manivelası olarak kullanmak, büyük bir önem taşımaktadır. Parti olarak ihtiyacımız olan demokrasi de mantığı yönünden, etki ve sonuçları bakımından, işte bu türden bir demokrasidir.

Örgütsel demokrasi bizde buna aykırı sonuçlar da yaratabildi, kısa tarihimiz boyunca. Parti içi demokrasi küçük-burjuva sorumsuzluğunun örgüte karşı uluorta davranışlarına, önü alınamadığı durumlarda ise yıkıcı çıkışlara yolaçabildi. Ama bu bizim doğru devrimci tutumumuzu etkilemedi. Demokratik hak ve olanaklar konusunda titiz davranınca demek ki böyle oluyor kolaycılığına götürmedi. Öteki türlüsünün tümüyle bir çıkmaz yol olduğunu tüm deneyimlerin ışığında biz zaten biliyorduk. İç demokrasisi boğulan bir partinin devrimci bir geleceğinin olmayacağı konusunda yeterince açık bir bilince sahiptik. Dolayısıyla biz, demokrasinin devrimci bir uygulanışının, daha çok geçmiş kültürden gelen küçük-burjuva öğeler üzerinden kendini gösteren yan sonuçlarına katlanmasını da bildik. Bununla uğraştık ama partide demokratik yaşamın zamanla devrimci sonuçlarını üretebileceği bir gelişim aşamasına ulaşacağından da kuşku duymadık. Nitekim zaman bizi yanıltmadı, bugün bu alanda geçmişe göre epeyce ileri bir noktadayız. Partimizin ulaştığı gelişme ve iç olgunluk düzeyi bunun ifadesidir.

Demokrasinin bu kötüye kullanımı, partinin olgunlaşamamasıyla, sınıf zeminine oturamamasıyla, geçmiş küçük-burjuva kültür ve geleneğin etkilerinden tam kurtulamamasıyla ilgilidir. Yeni bir bakışaçısı getiriyorsunuz ama bunu eski insan malzemesi için ya da üzerinden uyguluyorsunuz. Farklı bir kültürle, küçük-burjuva halkçı bir kültürle şekillenmiş ve peşpeşe yenilgilerin öğütücü etkileri altında da bir hayli yıpranıp bozulmuş bir insan malzemesi bu. Bu eski insan malzemesi ile sizin yeni kültürünüzün uyumsuzluğu ve giderek çatışması son derece anlaşılır bir durum. Geçmişin küçük-burjuva kültürünün şekillendirdiği insanlar, devrime ve bir partiye bağlılıklarını koruduklarısürece, at gözlüğü takılmış misalidirler, örgüte bağlılık adı altında merkezi iradeye kölece boyun eğerler. Ama bu inançta bir zayıflama ya da kırılma yaşandığında ise, tersinden bir tepkiyle, yıkıcı liberal ya da anarşizan tutumlar içerisine girerler, zaten çok geçmeden de devrimi terkedip giderler. İkisi de küçük-burjuva sınıf kültürüne özgüdür; birbirinden doğar, birbirini besler, birbirini tamamlarlar. Aynı sınıfsal gerçeğin iki yönünü, iki yüzünü oluştururlar.

Canlı devrimci bir parti içi yaşam

Parti örgütümüzün bir dönem zaafa uğraması, etki ve sonuçlarını parti içi yaşam üzerinde de gösterdi. Ama gelinen yerde canlı ve verimli bir parti içi yaşam için hemen tüm önkoşullara sahibiz ve bunun ilk önemli adımlarını da atmış bulunuyoruz. Şimdi önümüzde bunu geliştirmek, sağlamlaştırmak, sağlam biçimde kalıcılaştırmak görevi durmaktadır. Partide bunun tüm mekanizmaları ve araçları vardır. Parti tüzüğü bunun rehberi ve güvencesidir. Parti Merkez Komitesi'nin düzenli olarak partiye raporlar sunması, parti dışının haberdar olmadığı bilgileri, yaklaşımları, hazırlıkları, kaygıları partiye duyurması, partiyle paylaşması ve buna ilişkin tartışmalara partiyi dahil etmesi, bunun bir yöntemidir. Örgütsel rapor mekanizması, düzenli olarak aşağıdan yukarıya raporlar akması bunun bir

yolu ve yöntemidir. Bunlar partinin toplamını kesen araç ve uygulamalardır. Bir de tek tek organlar, her organın kendi yaşamı vardır. Burada da canlı devrimci bir yaşamı örgütlemek sorunu vardır. Organ yaşamı bunun daha özel ama daha yoğun, daha canlı, daha zengin bir alanıdır. Zira burada herşey kesintisiz biçimde, adeta gündelik olarak yaşanmaktadır.

Parti ruhunu ve yoldaşlık ilişkilerini güçlendirmek, devrimci iç yaşam kapsamında bir başka temel önemde ihtiyacımızdır. Küçük sorunların büyük sonuçlara yolaçmasına, yoldaşlık ilişkilerini zedelemesine hiçbir biçimde fırsat vermemeliyiz. Tabii ki sorunlar olacaktır ve bunlar açıklıkla tartışılacaktır, tabii ki yanlışlara yüreklilikle işaret edilecektir, gerektiğinde kararlılıkla üzerine de gidilecektir. Ama bu yoldaşlık ilişkilerinde zaafiyet, zayıflama, giderek mesafelerin oluşması olarak yaşanırsa, burada temelli bir sorun var demektir. Böyle durumlar, küçük-burjuva kültürün etkisinden sıyrılamadığımızın da en tartışmasız göstergesi olurlar. Zira son tahlilde bundan kaynaklanırlar.

Ama biz bilinçli komünistleriz; dolayısıyla da, devrimci sınıf zeminine henüz gereğince oturamamış olmanın getireceği güçlükleri, bilinç faktörüyle ve iradi bir çabayla aşmak zorundayız. Bunu birçok meselede yapıyoruz, bu meselede de yapabilmeliyiz. Bir partinin iç birliği, kenetlenmişliği, onun en büyük güç kaynağıdır. Kenetlenmiş bir parti, birbiri için ölmeye hazır devrimci kadrolardan oluşan bir parti, geleceği olan yıkılmaz bir güçtür. Partimiz halihazırda bu açıdan belli zaafiyetler taşımaktadır, bunu açık yüreklilikle görmek, bununla bilinçli bir biçimde uğraşmak zorudayız.

Eleştiri-özeleştiri mekanizmasını sürekli ve yöntemli biçimde kullanmak bir başka temel önemde sorunumuzdur. Eleştiri ve özeleştiri devrimci bir partide sorunları çözmenin, hata ve zaaflardan arınmanın, partiyi geliştirmenin ve devrimcileştirmenin temel ve vazgeçilmez aracı ve yöntemidir. Ama bu hayati önemde yöntemi, devrimci bir parti içi yaşamın bu en temel aracını, doğru ve amaca uygun biçimde kullanabilmeliyiz. Oysa halen bu alanda da sorunlarımız var. Yeri geliyor eleştiriden sakınabiliyoruz; ya da tersinden, eleştiri yaparken ölçüyü kaçırabiliyor, böylece amacından uzaklaşabiliyoruz. Eleştirilerin olup da ifade edilmediği bir durum, ciddi bir zaafiyet ifadesidir. Ama eleştiri adı altında devrimci eleştirinin meşru sınırlarını, nesnel temellerini aşan ve dolayısıyla devrimci işlevinden, amacından uzaklaşan tutum ve davranışlar da bir başka zaafiyet ifadesidir. İlkinde bir parça uzlaşma ile içiçe bir liberalizm, ikincisinde ise kabaca sekterlik sözkonusudur. Bunların çoğu kere içiçe yaşandığını, birbirleriyle yer değiştirdiğini de biliyoruz, küçük-burjuva bir sınıfsal kimlik ve kültürün tartışmasız etki ve sonuçları olarak.

Parti, eleştiri-özeleştiri yönteminin devrimci bir tarzda, amaca uygun bir biçimde kullanılabilmesi bilincini ve davranışını saflarında sağlamca yerleştirmek durumundadır. Bu devrimci bir parti içi yaşam bakımından en önemli kazanımlarımızdan biri olacaktır. Birikmiş, saklanmış, çözülmeden kalmış sorunlar, bir parti üzerinde kanserojen etkide bulunurlar. Onu içten içe kemirir, bozup yozlaştırır, zamanla da dağılmaya götürürler.

Tüm bu sorunlar üzerine enine boyuna düşünmeli ve partimizin iç yaşamını her açıdan güçlendirmeli, her bakımdan devrimcileştirmeliyiz.

Solda tasfiyeci kırılmalar ve devrimci örgüt sorunu

Parti kongresi gündeminde de vurgulandığı gibi, partimizin en öncelikli sorunu hala da sağlam temellere oturmuş ihtilalci örgüt sorunudur. Genel öneminin ötesinde, bu sorunun dönemsel olarak biri sol hareketin durumundan, ikincisi partimizin ihtiyaçlarından kaynaklanan

iki temel önemde nedeni var.

Bugünün Türkiye'sinde halkçı geleneğin son temsilcileri şahsında devrimci örgüt geleneği artık tümden tasfiye olmaktadır. Bu herkesin bildiği ama bilmezlikten geldiği bir açık olgudur. Yapısal zaafların zaman içinde yarattığı zayıflama, yıpranma ve yorgunluk, devletin sistemli ve yöntemli saldırıları ile de birleşince, bu sonuçta halkçı demokrat akımlarda tasfiyeci sonuçlarını bir dönemdir izlediğimiz genel bir irade kırılmasına yol açtı. Bu ise kendini öncelikle devrimci örgüt geleneğinin pratikte terkedilmesinde gösterdi. Gelinen yerde artık ideolojik sonuçlarına da varmaktadır. Son dönemlerde adeta moda haline gelen her biçimiyle yeni liberal ideolojik açılım ve söylemler bunun ifadesidir.

2007 yılında toplanan TKİP II. Kongresi bu kırılmayı nispeten erken bir zamanda açıklıkla saptadı. "Devrimci örgüt yaşamsaldır!" şiarını da bu saptamayla bağlantılı olarak yükseltti. Bu, soldaki kırılmaya karşı bir direniş ve tasfiyeci sürüklenişe karşı bir mücadele çağrısı idi. Gelinen yerde bu mücadele çok daha yakıcı bir önem taşımaktadır. Zira tasfiyecilik halkçı devrimci hareketin son temsilcileri şahsında artık açık biçimler kazanmaktadır ve açık sonuçlarını örgüt sorunu üzerinden de göstermektedir.

Devrimci örgüt sorununun bizim için taşıdığı önem öncelikle buradan gelmektedir. İkinci ana neden ise partimizin kendi öz örgütsel gelişme ihtiyaçlarıdır. Buna parti örgütünün sağlam illegal temellere oturtulması ihtiyacı ve mücadelesi de diyebiliriz. Bu sürece II. Kongre öncesinde girilmişti; II. Kongre, buna yönelik parti iradesini yeni bir düzeye çıkardı ve bunu soldaki örgüt tasfiyeciliğinin bir değerlendirmesi ile birleştirdi. MK'nın 2008 sonbaharı toplantısı ve bunu takiben örgüte sunulan kapsamlı rapor ise, hem o güne kadarki sürecin bir bilançosunu çıkardı ve hem de partinin bu alandaki yeni adımlarını somutladı. Bu ise örgütsel gelişme sürecimize yeni bir itilim kazandırdı. Uygun bir zemin oluştu, böylece bu alandaki sorunlarımızın ve öncelikli gelişme ihtiyaçlarımızın anlaşılması da kolaylaştı. III. Parti Kongresi bu sürecin üzerine geldi, bu gelişme, birikim ve deneyim üzerinde yükseldi. III. Kongre, partinin örgütsel alandaki yeni görevlerini ve hedeflerini, bütün bu sürecin bilançosu ışığında saptamış oldu.

III. Kongre partimizin gerçek manada bir ihtilalci sınıf örgütü haline gelmesinde bir dönüm noktası olacaktır. Bu önümüzde çok ciddi bir örgütsel gelişme, genişleme, derinleşme ve sağlamlaşma dönemi olduğu anlamına da geliyor. Kongremizin yaptığı tartışmalar, ulaştığı açıklıklar, vardığı sonuçlar ve sonuçta sağladığı mutabakat, bu konuda en büyük dayanağımızdır. Bu imkanı en iyi biçimde kullanarak yeni düzeyde gerçek bir örgütsel inşa dönemine girmek görevi ile yüzyüzeyiz. Sağlam temellere oturan gerçek bir yeraltı örgütü, bu temel üzerinde kapsamlı ve çok yönlü bir legalite istismarı, illegalite ile legalitenin ilkelere ve amaca uygun bir biçimde birbirleriyle bağdaştırılması, bu açıdan bütünsel bir parti çalışması, bunlar örgütsel alanda bizi bekleyen görevlerin genel çerçevesini oluşturmaktadır.

Devrimci örgüt, temel önemde bir stratejik sorundur. Devrimci örgüt, devrim yapabilmenin en temel koşulu, olmazsa olmaz aracıdır. Örgüt kavrayışı ve pratiği en sınırlı devrimci liderlerden biri olarak Troçki, 1920'lerde, üstelik de parti içi mücadelede tecrit olduğu bir evrede, parti konusunda son derece anlamlı bir düşünce dile getiriyor. Bir İngiliz atasözüne atıfta bulunarak, "doğru ama yanlış benim partim" diyor ve ekliyor: Çünkü tarih, devrimi gerçekleştirmenin temel ve vazgeçilemez bir aracı olarak, parti dışında bir araç yaratabilmiş değil henüz!..

Devrimin zaferi ancak sağlam biçimde örgütlenmiş devrimci bir partinin önderliği altında olanaklıdır, tarihin de göstermiş bulunduğu gibi. Rusya'da devrimci parti

var, devrim zafere ulaşıyor. Almanya'da devrimci parti yok, devrim kaçınılmaz bir biçimde başarısızlığa ulaşıyor. Ortak sonuç şudur: Devrimler her zaman devrimci partiler önderliğinde başarıya ulaşıyor. Bu henüz modern anlamda siyasal partilerin tarih sahnesine çıkmadığı bir dönemde gerçekleşen büyük Fransız Devrimi için bile geçerli. Kamu Selameti Komitesi yönetimindeki Jakoben Klüpleri ağı Büyük Fransız Devrimi'ni tüm sonuçlarına götüren devrimci bir partiden başka nedir ki? Bütün Fransa baştan başa Jakoben Klüpler ağı ile örülüdür. Kendi aralarında ve elbette merkez durumundaki Paris ile çok yoğun ve sıkı bir iletişim, etkileşim, düşünce, ruh ve eylem birliği var. Jakobenlerin de kendi ölçülerinde bir devrimci çizgileri ve sürekli bir merkezi karargahları var. Jakobenizm de bir tür partidir, modern anlamındaki partinin bir tür prototipidir. Bir felsefesi, bir çizgisi, bir örgüt ağı, bir merkezi, kendine göre bir iç disiplini, hayli karmaşık bir iç mücadelesi vardır.

Devrim sürecini başarıyla yönetmenin ve devrimi zafere ulaştırmanın temel aracı devrimci partidir; ama kurulu düzeni aşan, sağlam temellere dayalı bir örgütlü yapı olarak devrimci parti... Uzun ve zorlu bir hazırlık ve sınavlar sürecinden geçmiş, zaman içinde güç ve deneyim kazanmış, sınıf mücadeleleri sürecinde ustalaşmış bir güç olararak devrimci parti... Bir çizgi, bir program hiçbir zaman kendi başına bir sonuç yaratmaz. Bunun için çizginin taşıyıcısı olarak devrimci örgüt ve çizgiyi maddi bir kuvvet haline getirecek devrimci sınıf ve kitle hareketi gereklidir. Devrimci parti de ancak bu koşullarda gerçek anlamını bulur ve misyonunun hakkını verebilir. Teori kitlelere malolursa maddi bir güç haline gelir diyor Marks. Ama işte bunun zorunlu koşulu ve vazgeçilmez aracı devrimci partidir. Marksizm devrimci partilerin siyasal misyonu üzerinden kitleler içinde maddi bir güç haline gelmiştir. Bu olmasaydı insanlık için bugün taşıdığı anlama ve etki gücüne de ulaşamazdı.

Devrimci örgüt sorunu böylesine temel önemde ve belirleyici nitelikte bir sorundur. Temel değerlendirmelerimizde de ifade edildiği gibi, çok iyi bir ideolojik çizginiz, sağlam temellere oturan bir programınız da olsa, onun taşıyıcısı ve koruyucusu olacak devrimci örgüt yoksa, bu çizgi ve programı hayata geçirebilmek bir yana, onu koruyabilmeniz bile olanaklı olamaz.

Parti yaşamının öteki bazı sorunları

Partiyi muhtemel saldırılara karşı savunabilmek önümüzde duran temel önemde bir başka görevdir. Buna ilişkin sorunları çok yönlü olarak tartıştık, değerlendirmeler yaptık ve sonuçlara vardık. Parti bugünkü düzeye çok büyük emeklerle geldi. Buna rağmen katettiği yol henüz çok sınırlıdır. Ama işte büyük emeklerle ancak sınırlı mesafeler katedebilmişsek, bu sınırlı mesafelerin ifade ettiği maddi kazanımları ne edip edip korumalı, her türden saldırıya karşı savunmalıyız. Önümüzde partiyi saldırılara karşı korumak gibi bir sorumluluk var. Bu büyük bir dikkat, titizlik ve ciddiyet gerektirmektedir. Çok yönlü ve derinlikli bir kavrayış gerektirmektedir. Büyük bir sorumluluk ve enerjik bir tutum gerektirmektedir. Bu konuda hepimizi büyük görevler beklemektedir.

Örgüt sorunu kapsamında kadrolaşma, bizim için hayati önemde bir başka sorundur. Buna büyük bir önem vermek, bunu çok özel bir iş edinmek zorundayız. Zira birçok sorun ve tartışma gelip gelip kadro sorununa dayanıyor ve çoğu kez de orada tıkanıyor. Planlar yapıyorsunuz, kadro gerektiriyor. Hedefler koyuyorsunuz, kadro gerektiriyor. Görevler somutluyorsunuz, kadro gerektiriyor. Partinin düzeyini yükseltmek istiyorsunuz, bunun kadrolaşmak kapsamındaki sorunlarla kopmaz bağını görüyorsunuz. Yayınlarınızı güçlendirmek istiyorsunuz, kadrosal sınırlılık engeli ile karşılaşıyorsunuz vb...

Kadrolaşma sorununu, genel siyasal çalışmamızın sonuçları kendiliğinden alınabilecek bir yan ürünü olmaktan çıkarmak, gündelik çalışmamızın en asli ve özel ilgi gerektiren bir sorunu haline getirmek durumundayız. Bundan böyle her ilin, bölgenin ve alt organın çalışmasının başarısını aynı zamanda artan kadro sayısı ve varolan kadroların düzeyindeki değişim üzerinden de değerlendirmeliyiz. Periyodik örgüt raporları bundan böyle kesin olarak buna ilişkin bilgiler ve değerlendirmeler içermelidir. Raporlarda buna ayrı bir başlık, özel bir bölüm ayrılmalıdır. Ve parti yönetimi, illerde İK'lar, sunulan verilerin ışığında bu alandaki gelişmeleri de özel bir tarzda takip etmeli, gerekli durumlarda gerekli müdahaleleri yapmalıdırlar. Partide kadrosal düzeyi mutlak biçimde yükseltmeli, parti saflarındaki kadro sayısını ifade uygunsa geometrik ölçülerde çoğaltmalıyız. Bu, partinin büyümesinin ve politik etki alanını misliye genişletmesinin olmazsa olmaz koşullarından biridir, böyle ele alınmalıdır.

Parti yayınlarımızın her açıdan güçlendirilmesi bir öteki sorunumuzdur. Bu konuda da gerekli tartışmaların yeterli kapsamda ve çözücülükte yapıldığına inanıyorum. Gerisi artık bir uygulama sorunudur. Uygulamada bunun gerektirdiği titizliği, duyarlılığı ve tutarlılığı gösterme sorunudur. Bir bütün olarak parti, özellikle de yeni seçilmiş MK, bu konuda gerçek bir sınavdan geçecektir. II. Parti Kongresi'nden beri süregelen kapsamlı tartışmalar ve müdahaleler, bu alanda artık kesin bir sonuca ulaşmak dışında herhangi bir ihtimale olanak tanımamaktadır. Sınavdan kastım da budur.

Öncelikle yayınlarımızın sağlam partililer tarafından yönetilmesini güvence altına almamız gerekir. Bu yeni seçilmiş MK'yı bekleyen bir sorumluluktur. Partinin bütün ileri kadroları parti yayınlarının asli unsurları haline gelebilmelidir, getirilebilmelidir. Partiyi yöneten, partiye yön veren kadroların bilincinin, iradesinin, tercihlerinin, saptadığı politikaların yansıdığı araçlar haline gelmelidir yayınlarımız.

Partiyi temsil eden önderlik ekibinin gerek siyasal yaşam ve gerekse parti çalışması kapsamında her zaman söyleyecek sözü, dile getirilecek düşüncesi vardır. Gerçek bir önderlik ekibiyse sözkonusu olan, olmalıdır da. Bu sözün, bu düşüncenin temel taşıyıcısı ise parti yayınlarıdır. Yayınlarımızın çizgisi, ruhu ve esasa ilişkin içeriği parti yönetimi ve parti ileri kadroları tarafından belirlenip yönlendirilmelidir. Kesin ve mutlak biçimde...

Devrimci sınıf hareketi eksenine oturmak

Örgüt ve kadro sorunu çerçevesinde, sınıfla devrimci birleşme sorununa da değinmek istiyorum. Bu zor bir süreç, biliyorum, kolay mesafe alınamıyor bu alanda. Kolay mesafe alınamadığı için de kadrolaşma sorunu derken, parti içi demokrasi derken, disiplin derken, iç kenetlenme derken, ruhsal bütünlük derken, bütün bu sorunları bugünkü koşullarda ne edip edip proleter sınıf ekseninde çözelim diyemiyorum. Zira biliyorum, buna daha zaman var, buna dayalı çözüm henüz kısa vadenin bir sorunu değil. Partimiz devrimci sınıf hareketi eksenine sağlam biçimde oturana kadar daha yıllar geçecek. Ama buna henüz ulaşamadığımız bir aşamada biz, bunun yarattığı güçlükleri bilinçli iradi bir tutumla göğüsleyeceğiz, göğüslemek zorundayız. Kafa açıklığıyla, bu doğrultuda ortaya konulacak iradi kararlılıkla dengeleyeceğiz bu boşluğu. Sınıf yönelimimizin kendisi, bu çerçevede hemen tüm çalışmamızın sınıf zemininde sürüyor olması, tüm partinin sınıfı devrimcileştirme çabası içinde bulunması, tüm bunlar da işimizi önemli ölçüde kolaylaştıracaktır, bunun da bilincinde olacağız.

Ama öte yandan şunu da hep gözönünde bulunduracağız: Ne edip edip devrimci bir sınıf eksenine oturamadığımız sürece, sözkonusu sorunların köklü, kalıcı ve kapsamlı bir çözümüne de gerçek manada ulaşamayız. Bu

açıdan sınıfla devrimci birleşme sorununu tüm sorunlarımızın gerçek çözümünün düğüm noktası olarak alacağız. Devrimcileşmiş bir sınıf hareketi, istikrarlı bir eksendir devrimci bir sınıf partisi için. Her türlü güçlüğü göğüsleyebilmenin en sağlam temeli, her türden çalkantıya dayanabilmenin en iyi güvencesidir. Stratejik amaç ve hedeflere yürüyebilmenin da olmazsa olmaz koşuludur. Bolşevizm deneyiminin de bize bütün açıklığı ile gösterdiği gibi.

Bolşevizm kelimenin tam anlamıyla devrimci bir proleter sınıf hareketidir. Geçen yüzyılın başında Rusya'da güçlü bir öğrenci hareketi var, Bolşevikler öğrenci hareketi içinde önemsiz bir güçtür. Güçlü bir ilerici aydın geleneği var, 19. yüzyılın o ilerici düşünsel-kültürel birikiminden gelen, ama ilerici-devrimci aydınların önemli bir bölümü Sosyalist Devrimcileri, geriye kalanı ise Menşevikleri desteklemektedir. O günün Rusya toplumunun onda dokuzu köylülüktür, ama devrim öncesinde Bolşeviklerin köylülük içinde hemen hiçbir etkisi yoktur.

Bütün bunlara karşılık Bolşevikler proletarya içinde gerçek bir güçtür. Bolşevizm gerçek bir devrimci proleter sınıf hareketidir. Konuya ilişkin hangi ciddi kaynağa başvurursanız vurunuz, bunun açıklıkla dile getirildiğini göreceksiniz. Öğrenci hareketinde zayıftır, aydın desteği çok sınırlıdır, köylü hareketinde ise hemen hiç yoktur. Ama kararlaştırıcı günler gelip çattığında, Rusya gibi onda dokuzu köylülük olan bir ülkede, Bolşevik Parti buna rağmen herşeyin, tüm devrimci sürecin eksenidir. Çünkü toplumun biricik tutarlı devrimci sınıfıyla, tüm ötekileri de ardından sürükleyebilme yeteneği ve kapasitesine sahip biricik sınıfla, işçi sınıfı ile devrimci bir temelde birleşip kaynaşmıştır. İşçi sınıfı eksenine oturmuş olmak, genel devrimci sürecin ekseni haline gelebilmenin de güvencesi olmuştur. Bu ekseni tuttuğu içindir ki, gerçekte Sosyalist Devrimcilerin ezici etkisi altında bulunan köylülüğü de ardından sürükleyebilmiştir. Bunu önce bu partide devrimci bir bölünmeye yolaçarak, ardından ise köylü kitlelerinin desteğini bizzat kazanarak yapabilmiştir.

Özetle Bolşevizmin başarısının temelinde işçi sınıfının devrimci desteği vardır, bu sınıfla et ve tırnak gibi kaynaşmışlığı vardır. Ama bu da öyle bir anda olmamıştır. Bunun için uzun yıllar, zorlu süreçler ve büyük emekler gerekmiştir. Sınıfla devrimci birleşme doğrultusunda büyük bir sabır, inat ve kararlılık gerekmiştir.

Biz bu ülkede Marksizmi proleter sınıf özüne ve eksenine oturttuk. Böylece işçi sınıfının tarihi devrimci rolü üzerine temel marksist düşünceyi anlamsızca tekrarlanan boş bir laf olmaktan da çıkarttık. Bu halkçılığa karşı kazandığımız en büyük ideolojik zafer oldu ve en özgün yanımızı oluşturdu. Günümüz Türkiye'sinde halkçılığın ideolojik çöküşü ve sınıf dışı devrimciliğin tükenişi, doğruluğumuzun ve haklılığımızın tam bir kanıtlanması anlamına gelmektedir. Ya işçi sınıfı o teoride tanımlanan tarihi devrimci rolü oynayabilecek yegane toplumsal sınıftır, bu durumda tüm politik-pratik hesaplar onun üzerinden yapılmalıdır, tüm dikkatler öncelikle ona yöneltilmelidir, ya da bilimsel sosyalizmin bilimsellik iddiası üzerine söylenen herşey anlamsız boş bir laf yığınıdır. Biz sorunu böyle ele aldık, bu açıklık ve kesinlikte ortaya koyduk. Köklü halkçı önyargıların karşısına da bu bakışaçıyla dikildik. Marksizmi proleter sınıf özü üzerinden kavradık ve pratik yönelimimizi bunun üzerinden saptadık. Devrimci sınıf partisinin inşası süreçlerini bunun ışığında ele aldık. Zaman tutumumuzdaki isabetliliği tam olarak kanıtlamış bulunmaktadır. Halkçı geleneğin ideolojik çöküşü bunu ifadesidir. Bu partimiz için büyük bir ideolojik ve moral zaferdir.

Bizim için sorun sınıfın anlık durumu değil, burjuva toplumundaki bilimsel ve tarihsel olarak kanıtlanmış tarihi devrimci konumu ve

bundan kaynaklanan devrimci misyonu idi. Marks "İşçi sınıfı ya devrimcidir, ya da bir hiç!" diyor. Türkiye işçi sınıfı bugün bir hiç değildir kuşkusuz, ama devrimci olamadığı için de etkisiz bir güçtür. Bir hiç değildir; çünkü herşeye rağmen bir dinamizmi, sonu gelmeyen bir kendiliğinden hareketliliği var. Ama işçi sınıfının tarihi rolü üzerine, modern burjuva toplumundaki devrimci misyonu üzerine söylenenler, onun kendiliğinden bir sınıf olmaktan çıkıp kendisi için bir sınıf haline gelmesiyle, yani devrimcileşmesiyle, bağımsız devrimci bir kuvvet olarak tarihsel-siyasal sahnede yerini almasıyla, bir anlam kazanır ve pratikte gerçekleşme şansı bulur.

Ama işte bu noktada da devrimci partinin çok önemli bir rolü vardır. Kendiliğinden süreçler sınıfı döne döne eyleme iterler. Ama kendiliğinden süreçler içerisinde eyleme geçen sınıfın kendisi için bir sınıf haline gelebilmesi, bilinçli ve örgütlü bir sınıf düzeyine yükselebilmesi, bağımsız bir güç ve alternatif bir kuvvet olabilmesi, devrimci sınıf partisinin varlığını, onun sistemli öncü devrimci müdahalesini gerektirmektedir. Sınıfın kendiliğinden çıkışlarına sınıf zemininde nefes alıp veren devrimci bir partinin öncü bir müdahalesi yoksa eğer, bu çıkışların kendi başına bir yere varamayacağını tüm tarihi deneyim bize ayrıca göstermektedir. Devrimci sınıf partisi olmak iddiası çerçevesinde biz de misyonumuza buradan bakabilmeliyiz.

Öte yandan, parti olarak yaşadığımız birçok sorunun çözümünün maddi zemininin bu olduğunu da tüm açıklığı ile gözönünde bulundurmalıyız. Biz halihazırda esası yönünden devrimci ideolojik bilincimiz ve buna uygun pratik yönelimimiz sayesinde ayakta duruyor, yol yürüyoruz. Ama bunu ne edip edip maddi sınıf zemini ile de birleştirip bütünleştirmek durumundayız. Marks'ın güzel ifadesiyle, felsefeyi, yani partiyi maddi silahlarına kavuşturmak durumundayız; öyle ki, tersinden de proletarya felsefede, demek istiyorum ki partide, kendi ideolojik ve entelektüel silahlarını bulabilsin. Yani sosyalizmle sınıf hareketi nihayet birleşip bütünleşebilsin. Birlikte yıkılmaz bir güç haline gelebilsin, böylece devrimin gelecekteki zaferini güvenceleyebilsin.

Parti sınıfla birleşemezse zamanla kaçınılmaz bir biçimde bozulup yozlaşacaktır. Devrimci ideolojik zeminini yitirecek, devrimci amaçlarından uzaklaşacaktır. Öte yandan sınıf hareketi sosyalizm ile (somutlanmış örgütlü ifadesi olarak öncü devrimci parti ile) birleşemezse, burjuvazinin yedeği olmaktan, gerici burjuva akımların ardından sürüklenmekten kurtulamayacaktır. Marksist teori, Lenin şahsında, sorunu işte tam da böyle ortaya koymaktadır. Lenin, son derece anlamlı ve bilinçli bir tutumla, *Iskra*'nın ilk sayısının başyazısını bu fikirler üzerine kurmuştur. Bu rastlantı değildir. Rastlantı olmadığını Lenin'in tüm düşüncesinden ve Bolşevizmin gelişme seyrinden biliyoruz. Tarihsel gelişme seyri içinde Bolşevizm, sosyalizm ile sınıf hareketinin örgütlü devrimci birliğinin gerçek bir ifadesi olmuştur. Bunlar çıkışından itibaren hareketimizin halkçılığa karşı ideolojik savaşının en temel vurgulardır.

Demek istiyorum ki, bugün politik çalışmada ve örgütsel yaşamda önemli sorunlarımız var. Bunların üstesinden kısa dönemde daha çok ideolojik kavrayışın gücüyle, aynı anlama gelmek üzere irade çabayla gelmeye çalışacağız. Ama sınıf çalışmamızı da her bakımdan çok sıkı tutacağız. Devrimci sınıf eksenine oturamadığımız sürece iradeyle, bilinçle aştığımız sorunların döne döne karşımıza yeniden çıkacağını bir an bile gözden kaçırmayacağız.

Bu açıdan partinin hiçbir biçimde sınıf eksenli bir çalışmadan sapmaması gerektiğini bir kez daha kuvvetle vurguluyorum. Herşey ona tabidir, herşey ona bağlı olmalıdır, herşey onun hizmetinde ele alınmalıdır. Gençlik çalışması, olduğu kadar semt çalışması, mutlak

biçimde ona tabi olmalıdır, onun hizmetinde ele alınmalıdır. Daha tam bir ifade ile, dosdoğru onun organik bir uzantısı olmalıdır. Tersanelerde çalışan yoldaşlarımız çalışmanın sorunlarını ele alırlarken, ama işçiler aynı zamanda yaşam alanlarında da zor koşullar altında bulunuyorlar, tersane eksenli çalışıyoruz ama yaşam alanları üzerinden de müdahale etmemiz gerekir dedikleri zaman, sorunu doğru biçimde koymuş oluyorlar. Bu anlamda evet, bizim de semt çalışmamız olacaktır, ama bugünün koşullarında yalnızca bu anlamda ve bu sınırlarda. Sınıf eksenli planlanmış çalışmanın çok yönlü olarak güçlendirilmesi bakışı, kavrayışı ve planlaması içerisinde. Bunun dışında kendi ekseninde, kendi içinde semt çalışmasını bugün için unutmalıyız. Yarın için sınıf içinde elde edeceğimiz güç ve etki bize onları kendiliğinden kazandıracaktır. Biz ilişkiyi bugünden doğru kurarsak bu açıdan yarın da sorun kalmayacaktır.

II. Kongre'nin kapanış konuşmasında devrimci sınıf partisi olabilme sorunu çerçevesinde Türkiye solunun mezhepçi kimliği ve geleneği üzerinde de durmuştum. Temel önemde vurgular var sözkonusu konuşmada, bu açıdan yeniden incelenmeye fazlasıyla değer. Sol hareketi anlamak bakımından son derece açıklayıcı bölümlerdir bunlar. Geleneksel solun en temel özelliklerinden biri, denebilir ki birincisi, sınıf dışılıktır, mezhepçi gelenek buradan köklenmektedir. Sol bir bütün olarak proleter sınıf kavrayışından ve dolayısıyla pratik yöneliminden yoksundur.

Mezhep değil de devrimci sınıf partisi olabilmenin ilk ve zorunlu koşulu ideolojik kavrayıştır, ama sorunun gerçek pratik çözümü devrimci sınıf eksenidir. Bu ekseni yakalayamadığınız sürece mezhepsel eğilimlerden kurtulmanız olanaklı değildir. Politik yaşamda, kitlelerle ilişkilerde ve nihayet örgüt yaşamınızda bunun etki ve sonuçlarıyla bir biçimde yüzyüze kalırsınız. Bu nedenle sorunlarımızın kesin ve köklü çözümünü sınıfla devrimci birleşmede görelim, bunun için de ne edip edip bir an önce sınıf içinde örgütlü bir güç olmaya bakalım.

Büyük kitlesel devrimcileşmeler, geniş çaplı sosyal kaynaşmalar ve hareketlilikler olmadan olanaksızdır. Devrimci siyasal çalışma ve ajitasyon kendi başına buna yetmez. Ama yine de bizim bu gericilik döneminde bile bu konuda katedebileceğimiz önemli mesafeler vardır, bunun nesnel açıdan belirli sınırları olsa bile.

Bugün herşeye rağmen sınıf içinde sonu gelmeyen kıpırdanmalar yaşanmaktadır. Bunlardan da en iyi şekilde yararlanıp ilk dayanaklarımızı elde etmeye bakalım biz. Bugünkü gerici kuşatma dönemi nasılsa geride kalacak, kitlesel kaynaşma günleri yeniden gelecektir, bundan kuşku duymayalım. Biz hazırlığımızı sıkı tutmaya ve bugünkü imkanlar ölçüsünde ilk önemli dayanaklarımızı yaratmaya bakalım. Unutmayalım, sınıf içinde kimin önden bir takım dayanakları varsa, kim bu alanda bir güç ve deneyim biriktirmişse, büyük hareketlenmeler döneminde etkili ve verimli müdahaleler yapmak imkanına da en çok o sahip olabilecektir.

Solun durumu ve TKİP'nin misyonu

Sol hareket üzerine kapsamlı değerlendirmelerimiz var. Bunlar hayat tarafından sürekli olarak ve giderek daha somut biçimde doğrulanmaktadır. Bu nedenle ben bu konuda solun mevcut durumunun partimize yüklediği çok özel sorumluluğu bir kez daha vurgulamakla yetineceğim.

Devrim için bu ülkede son elli yılda yüzlerce, binlerce insan kendini feda etti. Onbinlercesi işkencelerden geçti, hapisler yattı, ağır bedeller ödedi. Çok sayıda devrimci işkencede ser verdi sır vermedi, gencecik insanlar başı dik olarak idam sehpalarına çıktılar. Bütün bunlara sayısız insan gruplarının her türden zorluğa, yokluğa, sıkıntıya katlanarak devrimin başarısı için geceli gündüzlü uğraşıp

didinmelerini ekleyiniz...

Bütün bunların, bunca emek ve fedakarlığın, bu topraklarda mutlaka kalıcı bir karşılığı, bir güvencesi, bir geleceği olmak zorunda. Parti olarak sorumluluklarımıza aynı zamanda buradan bakmalıyız. Devrimden düzene kaymış reformist solun bu konuda yapabileceği bir şey yok. Türkiye'nin devrimci halkçı geleneğinden bugüne kalmış birkaç grubun ise mevcut durumu ortada. Bunlar gelinen yerde ya tasfiyeci bir sürükleniş içerisinde tükenme, ya da en iyi durumda mezhepçi bir içe kapanma halindeler. Gelecekleri olmayan gruplar bunlar. Tarihsel ömürlerini çoktan doldurmuşlardı, şimdi siyaseten de tükenmekteler. Geçmişin politik ve moral birikiminin korunması ve geleceğe taşınması konusunda bunların da yapabilecekleri bir şey yok.

Türkiye solunun bugünkü tablosu içinde bu büyük sorumluluk kesin olarak TKİP'nin omuzlarındadır. Kendimizden çok öteye bir sorumlulukla yüzyüzeyiz burada. Geçmiş kuşakların harcadığı emeğin ve ödediği bedellerin bize yüklediği bir sorumluluktur bu. Bunu derinlemesine bilince çıkarmalı, bu bilinci tüm partiye yaymalıyız.

Bugünün TKİP'sinin muhtemel bir olumsuz akibeti elbette herşeyin sonu demek değildir. Hiçbir siyasal etki ve iz tümden silinemez, hiçbir birikim boşlukta yitip gitmez. Ekim Devrimi'yle yaratılan tüm politik-maddi kazanımlar yitirildi, ama buna rağmen onun ilkeleri, idealleri, teorik kazanımları, açtığı yolun bütün bir öğretici deneyimleri yine de orta yerde durmaktadır. Bugüne olduğu gibi geleceğin büyük mücadelelerine de ışık tutacak, güç verecek, ilham kaynağı olacak, ruh aşılayacaktır bu büyük birikim ve deneyim. Bugünün ve yarının devrimci kuşakları da ondan eleştirel temelde en doğru bir biçimde yararlanacaklardır. Bizim akibetimiz de bir biçimde kötü olsa bile, hayat ve mücadele durmayacak, bu topraklarda proletarya devrimi davasının taşıyıcısı olacak yeni güçler mutlaka çıkacaktır. Ama bugün biz bu açıdan büyük bir sorumlulukla yüzyüzeyiz; zira bugün için temel önemde üstünlüklere, önemli ideolojik ve moral avantajlara sahibiz. Sorumluluk bugün için kesin olarak bizim omuzlarımızdadır.

O günlere denk gelen bir konferansta, geçen Nisan ayında İstanbul'da çatışarak yaşamını yitiren Orhan Yılmazkaya hakkında bir konuşma yapmak olanağı bulmuştum. Bunu sarsıcı bir yiğitlik örneği sergileyerek ölüme giden bir devrimciye karşı bir görev de saymıştım. Ölüme gidişindeki soğukkanlılık ve ölmeden hemen önceki kısa devrimci veda konuşması son derece anlamlı ve etkileyici idi. Tok devrimci mesajlar içeren sade, duru aynı ölçüde içten ve kararlı bir konuşmaydı bu. Yaptığım değerlendirmede, bir yandan bu direnme ruhunu ve pratiğini yüceltmiş, bunu Türkiye solunu saran sağcı tasfiyeci eğilimin eleştirisi ile birleştirmiş, fakat öte yandan böylesi devrimcilerin yanlış bir çizgide heba olmasının anlamı ve sorunları üzerinde durmuştum. Umarım önümüzdeki dönemde yayınlanır, kayıtları olan bu konuşma.

Orhan Yılmazkaya'nın dahil olduğu grubun temsil ettiği ideolojik çizginin kuşkusuz hiçbir geleceği yok. Bu çizgi Türkiye'de daha önce de birçok grup şahsında denenmiş, hiçbir geleceği olmadığı da tüm bu örnekler üzerinden görülmüştür. Orhan Yılmazkaya'nın bir devrimci olarak kendini adama bilinci ve tutumudur burada asıl önemli olan ve bizi ilgilendirmesi gereken. Bunun da bu ülkede sayısız örneği yaşandı kuşkusuz, bu açıdan herhangi bir yenilik ifade etmiyor. Ama Orhan Yılmazkaya örneği, bu toprakların en berbat bir gericilik ve tasfiyecilik döneminde bile devrim uğruna gözünü kırpmadan ölüme gidebilen devrimci militanlar çıkarabildiğini bir kez daha gösteriyor. Sorun, bu samimi ve kararlı devrimcileri doğru bir devrimci çizgiye kazanabilmekte, gerçekten zafere götürebilecek olan bir devrimci bayrak altında birleştirebilmekte. Geleneksel solun hiçbir geleceği olmayan şu veya bu grubunun saflarında heba olup gidiyor bu türden sayısız

devrimci.

Orhan Yılmazkaya, silahlı eğitim kampının bitiş töreninde yaptığı konuşmada, Kartacalı ünlü komutan Hanibal'a atfen, "Ya bir yol bulacağız, ya bir yol açacağız!" diyor. Bununla, bir yol bulamadığımız için burada yeni bir yol açıyoruz demek istiyor. Oysa açtıklarını sandıkları yolda hiçbir yenilik yok. Benzer yollar son elli yılın Türkiye'sinde birden fazla grubun şahsında yeterince denendi ve her seferinde bir çıkmaza çıktıkları görüldü. O yollarda Orhan Yılmazkaya örneğini aratmayan büyük yiğitlikler de sergilendi. Ama bu yiğitlikleri sergileyen devrimcilerin içinde yer aldıkları yapıların dünkü ve bugünkü akibetleri ortadadır. Bu, bu yolların çıkmaz yol olduğunun en dolaysız bir göstergesidir.

Yeni yollar aramaya gerek yok; yürünecek yol, izlenecek çizgi, proletarya devrimini zafere taşıyacak bayrak, bugünün Türkiye'sinde artık vardır. Ona tam da geçmişin bütün bir birikiminin ve deneyiminin sağladığı olanaklarla, bunun eleştirel bir değerlendirmesi ve aşılması ile ulaşılmıştır.

Bu yol, bu çizgi yeterince açıktır. Bu yolu somutlayan devrimci program dostun düşmanın gözleri önünde çoktan göndere çekilmiştir. Onun taşıyıcısı devrimci örgüt büyük emeklerle inşa edilmiş, parti düzeyine yükseltilmiştir. Ve bu yol, daha şimdiden önemli sınamalardan da geçmiştir. Eski yolların tükenişe götürdüğü bir evrede bu yolun, varolma hakkı kazanmanın ötesinde, bir gelişme gücü ve dinamizmi gösterebilmesi bunun ifadesidir. Gelinen yerde sorun, mücadeleye akacak tüm diri ve samimi devrimcileri bu yola, bu çizgiye kazanmak, TKİP bayrağı altında birleştirmektir. Bunu başarmak bizim kendi öz görevimizdir. Dünün ve bugünün devrimci kuşaklarına karşı görevimizdir. Orhan Yılmazkayalar'ın anısına karşı ödenmesi gereken borcumuzdur.

Başarıya kilitlenmeliyiz!

Yeni bir döneme giriyoruz. Kongremiz başarılı olmuştur, buna büyük bir içtenlikle inanıyorum. Şu andan itibaren iç birliğimizi güçlendirmek, doğru ve dinamik bir çalışma tarzıyla görevlere sarılmak sorunuyla yüzyüzeyiz. Yeni MK'yı büyük sorumluluklar ve yanısıra önemli güçlükler beklemektedir. Sorumluluklar açıktır; bütün bir kongre çalışması bu konuda yeterli açıklıkları sağlamıştır. Bu sorumluluklar temelinden güçlüklerin çözümünü bulmaksa yeni MK'nın görevidir. Muhakkak ki bu çözümleri bulacağız. Devrimci bir partinin yeni yönetimi olarak bu en asli görevimizdir. Başka bir seçeneğimiz de yoktur.

Kongrenin ardından MK tam üyeli ve nispeten uzun süreli bir toplantıyla partiyi baştan aşağı yeniden gözden geçirmeli, güçlerin durumuna bakmalı, değerlendirmeler yapmalı, tercihler ortaya koymalı, bunu bir planlamaya bağlamalı ve bu planı kararlı bir şekilde uygulamalıdır. Bu, kongre sonrası dönemin çok verimli ve başarılı bir biçimde kullanılabilmesinin temel koşulu ve bir ilk adımıdır.

III. Parti Kongresi birliğimizin daha ileri düzeyde bir mayası olacaktır, buna inanıyorum. Burada en kritik halka, bir kez daha MK'dır. MK'nın önünde sağlam bir biçimde konumlanmak ve bunu amaca uygun verimli bir çalışma tarzı ile birleştirmek gibi acil bir sorun vardır. Partiyi yeni başarılara taşımak, yeni dönemi kazanmak sorumluluğu en başta yeni MK'nın omuzlarındadır. Ona yetki bunun için verilmiştir, bunun hakkını vermek de onun partiye borcudur.

Artık kelimenin tam anlamı ile zamanla yarışmalıyız. Beş yılda yapılacakları bir yıla sığdırarak, boş geçmiş yıllarımızı yeni yıllarda telafi ederek ne edip edip yol yürümeliyiz. Bu hepimizin kilitlendiği hedef olmalı, herşey buna tabi tutulmalı, başarı bununla ölçülmelidir. Bütün bir irade, bütün bir düşünce gücü ve duygu yoğunluğu, bütün bir pratik enerji ve seferberlik buna kilitlenmelidir.

TEKEL direnişinin ruhuyla emeğin baharına yürüyelim!

Baharın öngünlerinde ülkenin siyasal atmosferinde taze bir bahar havası esiyor. Bu esintiyi yaratanlar direnişçi TEKEL işçileri oldular. Kışın ayazında devlet terörüne maruz kalan, dondurucu sulara atılan TEKEL işçileri kararlılıkla direniş ateşini yaktılar. Bu ateş yıllardır mücadeleden uzak kalan/tutulan işçi ve emekçilerin yüreğini ısıttı. İşçi sınıfı uzun yılların ardından politik ve militan bir mücadele süreci içerisinde buldu kendini. Sonunda dayanışma grevinin gündeme gelmesini sağlayacak denli ileri bir noktaya ulaştı. Siyasal alanda hissedilir bir etkisi olmayan, sermaye ve uşakları tarafından dikkate alınmayan işçi sınıfı, şu sıralar siyasal yaşamın etkin bir öğesi haline gelmiş bulunuyor. Burjuva siyasetin muhalefeti TEKEL direnişini istismar etmeye çalışırken, siyasal kudreti konusunda kendinden emin görünen hükümet ise zor günler geçiriyor.

TEKEL işçilerinin direnişi, toplumsal-siyasal yaşamın emek-sermaye ekseninde belirlenmesi bakımından son derece etkili bir rol oynadı. Böylece, uzun zamandır hep yokluğu hissedilen, ama maddi bir varlık olarak kendisini ortaya koyamayan işçi sınıfı, boşluğunu bir parça doldurmuş oldu. Bu kadarının dahi ne kadar önemli sonuçları olabildiğine, ne denli sarsıcı ve yol açıcı etkilerde bulunabileceğine tanık olunuyor. Bu da, toplumsal devrim iddiasının ancak ayaklarını sağlam bir biçimde işçi sınıfı zeminine bastığı ölçüde gerçek bir güç haline gelebileceğinin bir kanıtıdır.

TEKEL işçilerinin eyleminin anlamı ve değeri yeterince açık. Onlar, bilinç ve örgütlülük düzeyleri açısından bakıldığında, yapmaları gerekeni fazlasıyla yapıyorlar. Dolayısıyla, asıl olarak devrimci görev ve sorumluluklar alanına bakmak gerekiyor. Zira devrimcilik iddiası bugün her şeyden önce, TEKEL işçilerinin olanaksızlıklar içerisinde yarattıkları bu direniş mevzisine güç taşımayı ve bu mevziyi işçi sınıfının bağımsız-siyasal bir kimlik kazanması, örgütsel niteliğinin yükseltilmesi ve militan mücadele düzeyinin geliştirilmesi doğrultusunda değerlendirmeyi, tüm bu açılardan mesafe alabilmeyi gerektirmektedir. Bu süreci bu amaçlarla değerlendiremeyen, siyasal pratiğinin merkezine bu çerçevedeki görevleri yerleştirmeyen bir sınıfa devrimci önderlik iddiası havada kalmaya mahkumdur.

Buradan bakıldığında, sınıf devrimcilerinin önündeki en önemli görev, TEKEL işçilerinin direniş ateşiyle kışın ayazında estirdikleri bahar havasını, işçi sınıfı ve emekçi hareketi için yeni bir dönemin başlangıcı yapabilmek, içerisine girmekte olduğumuz bahar dönemini emeğin baharına dönüştürebilmektir.

İşçi sınıfının tarihsel mücadelelerinin mirası olan baharın devrimci günlerini bu çerçevede değerlendirmek büyük önem taşımaktadır. Bu tarihsel günler işçi sınıfının bir sınıf kimliği edinebilmesi açısından son derece önemdedir. Zira sınıf kimliği sınıfın kolektif hareketinin ürünüdür ve bu hareket ancak tarihsel bilince dayanarak kendi kolektif hafızasını oluşturur. İşte bahar döneminin devrimci günlerinin en önemli işlevlerinden biri budur.

Dolayısıyla, işçi sınıfının 8 saatlik işgünü, eşit işe eşit ücret vb. için verdiği büyük ve kanlı mücadelelerin sonucunda tarihe yazılmış bir gün olarak 8 Mart'tan öğrenmek bu bakımdan son derece önemlidir. Bu yılın 8 Mart'ında, 8 Mart'ın yaratıcısı olan kadın işçilerin militan mücadele ruhunu TEKEL direnişinin ön saflarında mücadele eden kadın işçilerin elinde bir bayrağa dönüştürmek ve işçi sınıfının geniş bölüklerini bu bayrak altına çağırmak 8 Mart'ın

güncel çağrısıdır.

Elbette sınıf kimliği siyasal varoluştan bağımsız olamaz. TEKEL direnişi, toplumu emek-sermaye ekseninde bölerken, işçi ve emekçileri de bir araya gelmeye ve sermayenin karşısında sınıf kavgasını büyütmeye zorlamıştır. Dayanışma grevi bu bakımdan atılmış ileri bir adım olmuştur. Zira dayanışma grevi, kendi kesimsel talepleri için değil sınıf kardeşleri için kavgaya atılmak demektir. Bu anlamda siyasal bir bilinci ve bu bilince dayalı bir kimliği anlatır. İşçi sınıfı ve emekçilerin bilinç ve örgütlenme düzeyleri dayanışma grevinin sınırlarını da bir yanıyla belirlemiştir. Fakat siyasallaşma eğilimini ve ihtiyacını göstermesi bakımından son derece aydınlatıcı olmuştur.

Siyasallaşmanın en önemli belirtilerinden biri de, toplumun ezilen kesimlerinin sorunlarına karşı duyarlılıkta ve onların taleplerinin sahiplenilmesinde kendisini gösterir. İşte bahar döneminin tarihsel günlerinin bu bakımdan büyük bir işlevi vardır. 8 Mart'ta emekçi kadının ezilmişliğini gündeme almak ve bu sorun üzerinden düzeni mahkum etmek, erkek ve kadın işçilerin sermayeye karşı mücadeleye çağırmak son derece önemlidir.

Newroz'un da bu bakımdan önemi açıktır. Zira işçi sınıfının siyasal bir kimlik kazanması, sadece kendi sorunlarına değil aynı zamanda Kürt halkının sorunlarına karşı duyarlılığının geliştirilmesi açısından Newroz önemli bir imkandır. TEKEL işçilerinin direnişinde Kürt, Türk ve diğer milliyetlerden işçilerin aynı amaçlar doğrultusunda mücadelede birleşmeleri hem büyük bir kardeşlik örneği olmuş, hem de milliyetçi-şoven kışkırtmaların yoğunlaştığı bir dönemde zehirli havayı dağıtmıştır. TEKEL direnişinin devam etmesi halinde, direniş içerisinde yan yana gelerek sınıfsal bir mücadele zemininde birleşen tüm milliyetlerden işçilerin, bu kez Newroz vesilesiyle Kürt halkının ulusal hak mücadelesine destek olması, en azından Newroz'un isyan ruhunun TEKEL'in direniş alanına taşınarak direniş ruhuyla buluşturulması son derece anlamlı olacaktır. Bu hem işçi sınıfının siyasallaşması bakımından önemlidir, hem de işçi sınıfı siyasal alana kendi ekseninde müdahalede bulunmuş olacaktır.

TEKEL direnişi sona erse de, bu bahar döneminin Newroz'una sınıfsal bir eksende müdahale etmek ve Newroz'un isyan ruhunu işçi sınıfı ve emekçilerin saflarına taşımak özel bir önem taşımaktadır. Önümüzdeki baharı emeğin baharı haline getirmek bakımından ihmal edilemez bir görevdir bu. İşçi sınıfının mücadele ruhunun Newroz'un isyan ruhuyla kaynaştırılması devrimci bir görevken, diğer taraftan işçi sınıfının devrimci programının Kürt sorunundaki çözüm platformu sınıfın ve emekçilerin ileri bölüklerine taşınmalı ve güçlü bir propagandaya konu edilebilmelidir. Bu, işçi sınıfının siyasal temsilcileri üzerinden Kürt sorununda sözünü söylemesi anlamına gelecektir.

Baharın devrimci günlerinin sonunda ise 1 Mayıs vardır. 1 Mayıs, işçi sınıfının bir sınıf olarak alanlarda birleştiği ve sermaye dünyasına karşı gücünü gösterdiği bir gündür. İşçi sınıfının baharı haline gelmiş bir bahar döneminin 1 Mayıs'ı da hiç kuşkusuz, kitleselliği, coşkusu, kızıllığı ve militanlığıyla işçi sınıfının sermayeye meydan okuduğu bir gün olmalıdır. Böyle bir 1 Mayıs, TEKEL işçilerinin direnişleriyle açtıkları yoldan ilerleyen işçi ve emekçilerin her bakımdan toplumsal yaşama ağırlıklarını koydukları bir dönemin önünü açabilmeli, böyle bir dönemin başlangıcı olabilmelidir. Hem TEKEL'in direngen soluğunu taşımalı, hem TEKEL'in soluğunu ciğerlerine çekmiş sınıf bölüklerinin meydanlara çıkarak birlik, dayanışma ve mücadele ruhunu yükselttikleri bir 1 Mayıs olmalıdır.

8 Mart'tan 1 Mayıs'a uzanan bahar dönemini kazanmak, bu dönemi emeğin baharı haline getirmek iddiasıyla hareket edildiği ölçüde gerçek anlamını bulacaktır. Bu tarihsel devrimci günleri sınıfsal özü ve içeriğine uygun biçimde kavramak, buna uygun bir siyasal pratikle karşılamak ve işçi sınıfına mal etmek, işçi sınıfının siyasal ve örgütsel düzeyini yükseltmek, birleşik-militan hareketini geliştirmek için baharın devrimci günlerinden yararlanmak demektir. TEKEL direnişinin

ateşini işçi sınıfının saflarına taşımak, "TEKEL işçileri gibi direnmek" düşüncesini yaygınlaştırmak demektir.

Bu baharı emeğin baharı haline getirebilmek hedefi doğrultusunda yüklenilmesi gereken görev alanı nedir denilirse, bu sorunun yanıtı hiç kuşkusuz, işçi sınıfı ve emekçi hareketi ile devrimci sınıf partisi arasındaki mesafenin kapatılması olacaktır. Bunun somut ifadelerinden biri, devrimci sınıf partisinin sınıfın eylemine önderlik edecek bir kapasiteye ulaştırılmasıdır. Bu çerçevede tüm partili güçlerin ve örgütlerin sınıfı eyleme çekecek bir inisiyatif ve yüklenme içerisine girmeleridir. Diğeri ise, TEKEL direnişiyle yaratılan olumlu atmosferi değerlendirerek, sınıfın birliğini sağlamak doğrultusunda somut pratik adımlar atmaktır. Bu hedef bahar döneminin tarihsel günleri çerçevesine oturtulduğunda, geçmişte değişik vesilelerle gündeme getirilen komite ve platformların her alanda oluşturulması, varolan komite ve platformların ise bu hedef doğrultusunda harekete geçirilmesi anlamına gelmektedir. Bu, partili güçlerin ve parti çeperinin, giderek sınıfın geniş bölüklerini harekete geçirmeye yönelik bir yüklenme içerisine sokulması demektir.

Partinin bu baharı emeğin baharı yapmak hedefi çerçevesinde tüm partili güçlere çağrısı, alan çalışmalarına yüklenmek, parti ile sınıf arasındaki mesafeyi kapatmak için siyasal bir seferberliği örgütlemek olmalıdır. Bu, alan çalışmalarında yoğunlaşmayı, işçi ve emekçileri maddi bağlar kurmayı, onları çeşitli komite ve platform zemininde örgütlemeyi, giderek işçi sınıfı içerisinde öncü haline getirmeyi ve en ileri olanlarını partiye kazanmayı gerektirmektedir. Bu görevler iç içe geçmiştir, çünkü işçi sınıfının bağımsız-siyasal bir düzey kazanması esas olarak onun partisine yakınlaşması, partiyle olan temas noktalarının artması, partinin sınıf ve emekçi hareketine nüfuz ederek onun eylemine önderlik etmesi anlamın gelmektedir.

Partili cüret ve disiplinle bahar dönemini kazanmak için harekete geçelim! Etkili, yaratıcı ve inisiyatifli bir bahar dönemi kampanyasını örgütlemek için ileri atılalım, emeğin baharına yürüyelim!

Ankara'da TEKEL gündemli faaliyet...

Ankara'dan komünistler olarak kesintisiz bir şekilde partimizin adı ve şiarları ile emekçilere seslenmeye devam ediyoruz. Bu çerçevede geçtiğimiz dönem içerisinde III. Kongre duyurusunun yer aldığı *"Parti, Sınıf, Devrim! TKİP 3. Kongresi", "Şan olsun TKİP 3. Kongresi'ne!"* şiarlarının yeraldığı afişleri başta Sincan, Batıkent, Balgat ve Mamak olmak üzere Ankara'nın çeşitli emekçi bölgelerinde kullanmıştık.

Bu dönemin hemen ardından toplumun gündemine etkili bir şekilde giren, sınıf ve emekçi kitleler üzerinde toparlayıcı bir etki alanı yaratan TEKEL direnişini de faaliyetimize konu ettik. Komünistler olarak süreci çok yönlü bir çerçevede ele aldık. Bir taraftan direnişin seyrine yönelik müdahaleler gerçekleştirirken, öte taraftan direnişin güçlü etkisini sınıfın çeşitli bölüklerine ulaştırdık. Bu gündem üzerinden emekçi semtlerine *"TEKEL Direnişi ile dayanışmayı büyüt! / TKİP", "TEKEL direnişiyle dayanışmaya! / TKİP"* şiar ve imzalı parti yazılamaları yaptık.

Komünistler olarak önümüzdeki süreçte sınıf ve emekçi kitlelerine yönelik parti faaliyetimiz devam edecek.

Ankara'dan Komünistler

Güçlü bir devrimci siyasal faaliyet için yaratıcı bir inisiyatif ve ataklık!

TKİP III. Kongresi'nin saptadığı temel hedeflerden biri "sınıf eksenli partiye geçiş"tir. Bu iddialı hedefin saptanması, 20 yıldan beri komünistlerin berrak bir bilinç açıklığıyla yürüttükleri devrimci siyasal sınıf çalışmasında aldıkları mesafeye, oluşturdukları birikime, edindikleri deneyime, yarattıkları olanaklara dayanmaktadır.

Proletarya devrimini örgütleme mücadelesi veren, bu konuda tok iddiası olan bir parti açısından tarihi önemi olan böyle bir hedefe ulaşmak, nesnel zorluklarla boğuşmanın yanısıra, öznel zaaf ve eksikliklerle kararlılıkla mücadele etmeyi de zorunlu kılar. Zira, devrimi örgütleme sürecindeki her aşamanın partinin önüne farklı pratik görevler çıkardığı gözönüne alınırsa, III. Parti Kongresi'nin saptadığı bu hedefe ulaşmak için, donanımın çok yönlü olarak güçlendirilmesi ve belli alışkanlıkların artık geride bırakılması gerektiği kendiliğinden anlaşılır.

Partinin güçlü yönlerine ve üstlendiği misyonun önemine vurgu yapan TKİP III. Kongresi, partinin güçlendirilmesi gereken yanlarının, aşılması gereken zayıf noktalarının altını da çizmiştir. Birkaç temel başlık altında toplanan bu zaaf alanlarının geride bırakılabilmesi, devrimci siyasal pratik çalışmada aşılması gereken tarz ve alışkanlıkların saptanıp üzerine gidilmesiyle mümkün olacaktır.

Bu çalışmada öncelikle geride bırakılması gereken zayıf noktalardan biri olan siyasal çalışmada ihtiyatlı tarz üzerinde duracağız.

Tarzın yaşam alanı bulmasına yol açan sorunlar

Devrimci siyasal çalışmada kimi zaman karşılaştığımız önemli sorunlardan biri, "ihtiyatlı davranma" adı altında çekingenliği besleyen bir tarzın kendini gösterebilmesidir. Yerel örgüt, komite ya da parti militanları şahsında karşımıza çıkan bu sorunun, toplam parti faaliyetinde farklı yansımalarını saptamak mümkündür.

Böyle bir tarzın oluşması farklı nedenlerden kaynaklanabilir. Bir bölgede belirleyici konumda olan bir kadronun parti çizgisini kavrayışındaki yetersizlik veya çizgiyi pratiğe geçirme noktasındaki zorlanmadan kaynaklanabileceği gibi, kolektif işleyişin oturtulamaması veya çarpık kavranışından da doğabilir. Partinin yeterince yön verip denetleyemediği çalışma alanlarında bu tarzın yaşam alanı bulma ihtimali daha yüksektir. İşleyişin örgütsel esaslara uygun olmadığı, işlerin bireylerin çabalarıyla yürütülmeye çalışıldığı, bununla bağlantılı olarak ilişkilerin politik zeminden çok sosyal yönü ağır basan zeminlere kayabildiği alanlar, ihtiyatlı bir tutumun ortaya çıkmasına, giderek bir tarza dönüşmesine elverişli olabilmektedir.

Devrimci siyasal çalışmada bu tarzın olumsuz yansımaları

Nesnel koşulların zorluğu ya da öznel zaaf ve yetersizlikten dolayı ortaya çıkan bazı alışkanlıklar, zamanında saptanıp aşılmadığı

koşullarda, giderek bir tarza dönüşür. Bir çalışma alanında sorunlu bir tarz yerleşik hale geldikten sonra ise, bunun toplam faaliyete yansıması kaçınılmazdır.

Bu ihtiyatlı tarz yaşam zemini bulduğu alanlarda parti faaliyetine birçok açıdan yansıyabilmektedir.

* Siyasal çalışmada edilgen tutum bu tarzın yarattığı zaaflardan biridir. Bu edilgenlik elbette eylemsizlik anlamına gelmiyor. Fakat çalışmada veya kitle ilişkilerinde rahat olamama, tutuk davranma, sözünü yeterli toklukla söyleyememe gibi durumları anlatıyor.

Kitlelerle yüzyüze gelindiğinde parti çizgisini anlatma, güncel siyasal gelişmelere dair etkili ajitasyon yapma, çevre çeper ilişkilerini parti çizgisine kazanma gibi önemli konularda yeterince aktif olmamak buna örnektir. Bir diğer önemli nokta, gazete, bülten, bildiri, broşür gibi propaganda araçlarının işçi ve emekçilere ulaştırılması esnasında düzeni teşhir eden, devrim ve sosyalizm hedefini gösteren ajitasyon konuşmalarından geri durabilmektir. Ya da, sendika bürokratlarının gerici manevralarını anında boşa düşürme, onları işçiler nezdinde teşhir etme noktasında yeterince atak davranamama vb. olarak kendini hissettirir.

* Yeterince atak davranamama, harcanan devrimci emeğin verimini düşüren önemli etkenlerden biridir. Çalışma alanlarımızda değişik araçlarla yaygın ve sistemli bir siyasal faaliyet yürütüyoruz. Birçok alanda en yaygın ve düzenli faaliyeti yürüten partiyiz. Buna rağmen harcadığımız devrimci emeğin yarattığı somut kazanımların sınırlı kaldığını, kitle ilişkilerini, partinin çevre çeperini örgütlemekte zorluklar yaşadığımızı sık sık vurguluyoruz.

Bu zorlanmanın sınıf hareketinin verili koşullardaki zayıflığından kaynaklanan bir yönü olduğu biliniyor. Ancak devrimci emeği somut kazanımlara dönüştürme noktasındaki zorlanmanın, kimi kritik anlarda yeterince atak davranamamakla da dolaysız ilgisi var. İhtiyatlı ve edilgen bir tutum, yaygın faaliyetin işçi ve emekçilerde yarattığı etkiyi örgütsel kazanımlara dönüştürme noktasında zorlanma yaşanmasında önemli bir rol oynuyor.

* Devrimci olmak kuşkusuz ki iddialı olmaktır. Ancak siyasal faaliyette çekingen davranışlar, bunların sonucu olarak sözünü yeterli toklukla söyleyememe, iddiada zayıf bir görüntünün oluşmasına yol açar. Demek ki, pratikte güçlü bir devrimci iddia ortaya koyabilmek için edilgen tutumların aşılması önemlidir.

* Partinin kadro ve militanları açısından misyon bilincinin güçlendirilmesi özel bir önem taşıyor. Zira küçük-burjuva sosyalizmi ile girişilen devrimci hesaplaşmanın ürünü olan proleter sosyalizmi, kapitalizmin tek tutarlı devrimci sınıfını, işçi sınıfını temsil etme iddiasındandır. TKİP'nin kadro ve militanları bu tarihsel misyonun taşıyıcıları olarak hareket etmek, işçi ve emekçilerin önüne bu tok iddia ile çıkmak durumundadırlar.

Burada irdelemeye çalıştığımız ihtiyatlı ve edilgen tarz, partinin temsil ettiği misyonun güçlü bir iddiayla savunulmasını zorlaştıran etmenlerden biri olarak karşımıza çıkabilmektedir.

* Devrimci siyasal faaliyet, partili militanların kavrayışını güçlendireceği, ufkunu genişleteceği en uygun ortamdır. Zira, kapitalizmin insanı körelten, sığlaştıran sisli ortamının dışına çıkma olanağı sağlar. Marksist öğreti ve onun ışığında parti çizgisinin kavranmasını kolaylaştırır.

İhtiyatlı ve edilgen tarz, devrimci militanın bu alandaki gelişimini de sınırlar. Zira kendini üreten dinamik bir faaliyet, düşünsel alanda da gelişimi koşullar. Oysa belli sınırlara takılan, çevre çeper güçleri dönüştürme noktasında zorlanan, giderek mekanik ilişkilere kapı aralayan bir tarzın yaşam alanı bulduğu yerde, partili militanların düşünsel yetkinleşme süreci de yavaşlar.

* Güçlü bir ideolojik-politik kavrayış, buna uygun bir yaşam tarzı ve pratik devrimci kimliğin temelidir. Militan devrimci kimlik

pratik çalışma içinde oluşur ve çelikleşir. Bu ise ancak iddialı, atak, cüretkar, yaratıcı bir devrimci siyasal faaliyet içinde sonuçlarına vardırılabilir.

İhtiyatlı ve edilgen tarzın devrimci militan kimliğin şekillenmesini zorlaştırdığı, zamana yaydığı, hatta bazen engelleyen bir etkene dönüştüğü örnekler ise az değildir. Şu veya bu nedenle bu tarza kapı aralayan her parti örgütü, komitesi veya militanı sözünü ettiğimiz sorunların tümüyle karşılaşmayabilir. Fakat bu tarz veya alışkanlıkların yaşam alanı bulduğu yerde, burada sözü edilen veya edilmeyen zaafların bir kısmıyla karşılaşması kaçınılmazdır.

Kolektif devrimci işleyişi oturtmanın önemi

Her sorun alanına olduğu gibi burada tartıştığımız soruna çözücü müdahalede bulunmak da, kuşkusuz partinin sorumluluk alanı içindedir. Zaten parti de uygun düzenlemelerle müdahalelerde bulunmaktadır. Ancak düzenlemelerin çözücü olabilmesi, öncelikle yerel örgütün, ama aynı zamanda tek tek parti kadro ve militanlarının sorunu tanımlama, mahiyetini kavrama ve aşma iradesi ortaya koyabilmeleriyle de bağlantılıdır.

Bilinçli veya bilinçsiz olarak müdahalelere ayak direme, eski tarz ve alışkanlıklarda ısrar etme tutumu sergilenebilir. Belli bir yere kadar bunun anlaşılır yanları vardır. Zira oturmuş bir tarzı, yerleşmiş alışkanlıkları aşmak kolay değildir, bilinçli bir çaba harcamayı gerektirir.

Bu süreç çoğu zaman sancılı yaşansa da, dünyayı değiştirme iddiasıyla devrim ve sosyalizm mücadelesine katılan, bu noktada irade ortaya koyabilen bir devrimcinin, ayak bağına dönüşen bazı alışkanlılarını aşabileceğinden şüphe etmemek gerek.

Sorunun çözümü elbette kolektif zeminde aranmalı ancak bireysel çabaların da sorunun aşılmasında önemli bir rolü olacağı gözardı edilmemelidir.

Öncelikle sorunun mahiyeti saptanmalı, kapsamı çizilmeli, faaliyetteki somut yansımaları kolektif şekilde açığa çıkarılmalı ve soruna dair bilinç açıklığı sağlanmalıdır. Faaliyetin her düzeyde planlanması, yürütülmesi, denetlenmesi kolektif şekilde yapılmalı, sorunu aşma noktasında kadro ve militanların buna uygun bir pratik tutum almaları sağlanabilmelidir.

Edilgenliği yenmenin, nesnel veya öznel koşullardan kaynaklı diğer sorun veya zorlanmaları aşmanın yolu, devrimci kolektif çalışma tarzını oturtmaktan geçmektedir.

Partimize destek işçi sınıfı ve...

(Baştarafı s.32'de)

çeteleşmiş devlete karşı mücadele ediyor ve sosyalizmi hedefliyor. Bu mücadeleyi tüm ezilenlerin ve sömürülenlerin kurtuluşu uğruna sürdürüyor. Partimiz bu mücadelede henüz kısa sayılabilecek bir siyasal geçmişe sahiptir. Fakat buna karşın o, kendisini daha şimdiden dosta-düşmana kabul ettirmiştir. III. Kongre'mizden de aldığı güçle partimiz şimdi her açıdan daha güçlü ve sosyalizm mücadelesini büyütmeye daha da hazırlıklıdır.

Emekçi kardeşler!

Partimiz ancak işçi sınıfı ve emekçilere dayanarak varolabilir ve mücadelesini sürdürebilir. Politik açıdan olduğu kadar maddi açıdan da işçi ve emekçilere dayanarak yolunu yürüyebilir. Bu bugüne kadar böyle oldu, bundan sonra da böyle olacaktır. Başlatmış bulunduğumuz bağış kampanyası da bu amaca yöneliktir. Sizleri bu kampanyaya destek vererek katkıda bulunmaya çağırıyoruz. Devrim ve sosyalizm mücadelesi sizlerle, sizlerin desteği ve katılımıyla büyüyecek, geleceğin büyük başarı ve zaferlerine ilerleyecektir.

Herşey devrim ve sosyalizmin zaferi için!

TKİP Yurtdışı Örgütü
Ocak 2010

Sınıf temeli ve kadrolaşma sorunu açısından kitle çalışması

Kitle çalışması denildiğinde, öncelikle politikanın hayata geçiş süreçleri akla gelir. Elbette devrimci politikanın kitlelere taşınması, bunun araçlarının belirlenmesi ve kullanımı, sınıf ve emekçi kitlelerle faaliyet süreçlerinde kurulan bağlar, tüm bunlar dolaysız olarak kitle çalışmasının alanlarıdır. Fakat yarattığı sonuçlar üzerinden baktığımızda, kitlelere yönelik her politik-pratik müdahalenin çok daha geniş bir çerçeveye sahip olduğunu görebiliriz.

Parti çalışmasını derinleştirme ve genişletme açısından kitle çalışması

Sınıf ve emekçi kitlelere yönelik yürütmekte olduğumuz faaliyet saflarımızda çoğu zaman tek yönlü algılanmakta ve belli araçların kullanımı üzerinden tanımlanabilmektedir. Bu sınırlı ve tek yönlü algı bir taraftan faaliyetin etkisini zayıflatan bir etkene dönüşmekte, öte taraftan örgütsel gelişimimizi ve güçlerimizin devrimcileşme süreçlerini sınırlayan sonuçlar üretebilmektedir. Bu aynı yaklaşım partimizi de bir darlığa mahkûm etmekte, gelişip güçlenmesinin önünde içsel bir engele dönüşebilmektedir.

Oysa, en genel anlamıyla kitle çalışması, devrimci siyasal faaliyetin kendini bulacağı, devrimci ilerleme ve gelişimin gündelik olarak sınanacağı nesnel bir alanı ifade eder. Kaldı ki, devrimcilik anlayışını sınıf eksenine oturtmuş olan biz komünistler için bu zemin vazgeçilmez bir öneme sahiptir. Bu önem en başta sınıfa dayalı devrim ve iktidar anlayışımız üzerinden kavranmalıdır. Özellikle III. Parti Kongresi'yle birlikte „sınıf eksenli parti" olma görevini öne çıkardığımız bu dönemde, kitle çalışmasını bu temel yaklaşıma uygun bir şekilde düzenlemeli, pratik faaliyete bu yaklaşım kılavuzluk edebilmelidir. Çizgimizi sınıf içerisine taşıma süreçlerimizi, bir başka ifadeyle kitle çalışmasını aynı zamanda devrimin gücünü biriktirme, saflarımızdaki niteliği yükseltme, parti çalışmasını derinleştirme ve genişletme süreci olarak tanımlayabilmeliyiz.

Komünistler olarak daha ilk çıkışımızda parti sorununu sınıf hareketi ile bütünleşme süreci üzerinden tanımlamıştık. II. ve III. Parti Kongreleri üzerinden ortaya konulan yaklaşım ve değerlendirmeler bu sürecin hala devam ettiğine işaret etmekte, bu yönü ile parti inşa sürecinin güncel görev ve sorumlulukları ortaya konulmaktadır. Sorunu somut bir düzleme çektiğimizde ise, sınıf kitleleri ile kurulan bağlara, partiyi bu alanda maddi bir güce dönüştürmenin sorunlarına ulaşırız.

Partiyi büyütme ve adım adım devrime yürüme süreci sınıf eksenli yürütülen kitle faaliyetinin ortaya çıkaracağı somut kazanımlarla doğrudan bağlantılıdır. Kitle çalışmamız tam da bu alanda sonuç ürettiği oranda doğru bir eksene oturmuş olacaktır. Ne var ki, kitle çalışmasının bu temel ve kritik önemi yeterince kavranamayabilmekte, hala tek yönlü bir düzleme hapsedilebilmektedir. Öyle ki yürüttüğümüz sınıf çalışması üzerinden yaratılan olanaklar bu nedenle kolayca heba edilebilmektedir.

Bu zaafiyeti aşmak için "sınıf eksenli parti" ve "sınıfı partiye kazanma" yaklaşımını, bu yaklaşımın güncel planda ortaya çıkardığı yükümlülükleri parti çalışmasının tüm alanlarına, en başta sınıf çalışması alanına somut bir şekilde taşıyabilmeliyiz. Siyasal faaliyetimizin bu yakıcı gündemini kitle

çalışmasının her aşamasında kılavuz haline getirebilmeliyiz. Attığımız her adımda, hayata geçirdiğimiz her pratikte yukarıda altını çizdiğimiz stratejik yaklaşım her bir yoldaş için ölçüt olabilmelidir. Kitlelere yönelik gerçekleştirdiğimiz her pratikte, partiyi sınıf temeline oturtma bakışı üzerinden „hangi etkiyi yaratabildik, buradan giderek nasıl sonuçlar üretebiliriz, çalışmanın kazanımlarını hangi oranda toplama mal edebiliyoruz?“ diye sorabilmeliyiz. Zira önümüzdeki dönemde yürüteceğimiz siyasal faaliyetin başarısı en başta bu alanda atacağımız adımlara sıkı sıkıya bağlı olacaktır.

Kadrolaşma sorunu açısından kitle çalışması

Devrimci kitle çalışması kadroların dönüşümü açısından da ayrı bir öneme sahiptir. Zira toplamda devrimci gelişim süreçleri kendisini en başta bu alanda, doğrudan toplumsal pratik üzerinden ortaya koyar. Mücadelenin tüm dinamizmi toplumsal yaşamın bağrındadır. Sınıflar mücadelesi ve bunun ortaya çıkardığı sosyal, siyasal ve kültürel sonuçlar da bu alan üzerinde şekillenir. Devrimci siyasal faaliyetin tüm alanlarında (politikadan örgüt ve kadro sorunlarına kadar) ortaya çıkan sorunları ve yaşanan gelişim süreçlerini bu nesnel zeminden ayrı düşünmek, bu somutluktan ayrı ele almak mümkün değildir.

Sınıf çatışmaları üzerinden şekillenen bu alan devrimci pratiğin de çıkış noktalarını oluşturmaktadır. Devrimci bir örgütün kitlelerin gündelik ve toplumsal pratiği ile ilişkilenme süreçleri, kitlelere yönelik gerçekleştirdiği politik-pratik müdahale biçimleri, dolaysız olarak kendi şekillenişi üzerinde de sonuçlar yaratır. Dolayısıyla kitleler içerisinde yürütülen devrimci siyasal faaliyet, aynı zamanda devrimci güçlerin dönüşüm ve gelişim süreçlerinin de nesnel zeminini oluşturur. Bu temel üzerinde yükselen devrimci eylem ve hareket tek tek kadroların gelişim süreçleri üzerinde belirleyici bir rol oynar.

Kitle faaliyetinin bu yönü her parti örgütü tarafından dikkatle gözetilmeli, ortaya çıkan sonuçlar büyük bir titizlikle ele alınmalı ve kitle çalışmasının kadro sorununu kesen yönleri özel olarak değerlendirme konusu yapılabilmelidir. Gerçek anlamda sınıfa önderlik edecek kadro birikiminin tam da bu zemin üzerinde şekilleneceği ve sayısız deneyimler içerisinden süzülmüş güçler üzerinden elde edilebileceği aşikârdır. Bizzat kendi deneyimlerimiz üzerinden bu gerçeği tüm açıklığı ile görebiliriz. Şehit düşen yoldaşlarımız bunun dolaysız kanıtlarıdır. Bu yoldaşlar nezdinde ortaya çıkan önderlik düzeyi ve birikim, hareket ettikleri sosyal pratik üzerinde yükselmiştir. Partimize ait olan bu değerli birikim gelinen yerde sadece önderlik düzeyinde değil tüm parti kadroları şahsında ete-kemiğe büründürülebilmelidir.

Dolayısıyla tüm parti organlarımız, yürütmekte olduğu gündelik kitle faaliyetini aynı zamanda kadrolaşmanın sorunları üzerinden ele alabilmeli, bu açıdan ortaya çıkan sonuçları toplama maletme bakışı ile titizlikle değerlendirebilmelidir. Sınıf içerisinde kitle çalışması yürüten devrimci militan ve kadroların gelişim süreçleri mevcut sosyal-siyasal pratik üzerinden izlenebilmelidir. Kadrolaşma sorunu kitle çalışmasının ortaya çıkardığı olanakların aynasında ele alınabilmeli, sadece yeni kadrolar çıkarma bakışı ile değil, mevcut güçlerin gelişim süreçlerinde de bir referans noktası olabilmelidir. Emekçi kitleler içerisinde yürütülen siyasal faaliyet içinde, güçlerin kesintisiz bir şekilde sınanabildiği, zayıf ve güçlü yönlerinin daha doğrudan kavranabildiği akıldan çıkarılmamalıdır. Kitleler içerisinde gün be gün devrimi örgütleme sürecinin aynı zamanda partimizin ve dolayısıyla kadrolarımızın gelişip güçleneceği, sarsılmaz bir yapıya kavuşacağı alan olduğu unutulmamalıdır.

Ekim Devrimi ve kadın işçilerin örgütlenmesi

20. yüzyıla damgasını vuran tarihsel toplumsal bir olay olan Ekim Devrimi'nin 92. yılını kutladık. İşçi sınıfı ve ezilenlerin kurtuluşu için bir çığır açan Ekim Devrimi, aradan yüzyıla yakın bir süre geçmesine rağmen işçi ve emekçilere, ezilen halklara öğretmeye devam ediyor.

Ezilen ve sömürülen milyonların umudu olan Ekim Devrimi ile birlikte Rusya'da da kadınlar için yeni bir çığır açıldı. Kadınların kurtuluşunu işçi sınıfının kurtuluşundan bağımsız görmeyen Bolşevikler, Ekim Devrimi öncesinde toplumsal kurtuluş mücadelesine kadınların aktif bir şekilde katılması için seferber oldukları, bunun için etkin bir çalışma örgütledikleri, örgütlülükler yarattıkları gibi, devrimin ardından işçi ve emekçi kadınların eşitliği ve özgürlüğü için en ileri adımları atıldılar.

Kadınlar örgütlü mücadelede!

Çarlık Rusya'sında kadınların yaşamı da bir köleden farksızdı. Ağırlıklı olarak ev hizmetçiliği yapan ve kırda çalışan kadınlar, toplumsal yaşamda da hak eşitliğinden tümüyle yoksundu. Sanayinin gelişmesiyle birlikte kadınlar da fabrika yaşamının içine aktılar. Bir köleden farksız olan yaşamları üretimin içine girdiklerinde de değişmedi. İnsanlık dışı çalışma koşullarının yanısıra neredeyse erkeklerden yarı yarıya düşük ücretle, boğaz tokluğuna çalışmaya mahkum edildiler.

Ağır ve kötü çalışma koşulları karşısında 1800'lerin sonlarından itibaren Moskova'da ve Petersburg'da gerçekleşen grev ve direnişlerde çok sayıda kadın da yeralmıştır. Kadınlar erkek işçilerle birlikte talepleri ekseninde omuz omuza bir mücadeleyi bu tarihlerden itibaren yükseltmeye başlamışlardır.

"Siyasal bir düşünce akımı ve siyasal bir parti" olarak 1903'ten beri varlıklarını sürdüren Bolşevikler, bu tarihte gerçekleşen RSDİP'in 2. Kongresinde kabul edilen parti programında kadınların tam hak eşitliği ile birlikte kadın emeğinin korunmasına ilişkin taleplere de yer verdiler. Sonraki yıllarda da korunan bu talepler, Bolşeviklerin soruna yaklaşımını ve kadın işçilerin mücadelesini başından itibaren sahiplenişlerinin somut göstergesidir.

Hatta Nadejda Krupskaya tarafından hazırlanan 1900'de basılan 28 sayfalık *"İşçi Kadın"* isimli broşür, Rusya'da kadınlarla ilgili yayımlanan ilk çalışmadır. Çarlık Rusya'sında kadın işçilerin yaşamlarının ve çalışma koşullarının anlatıldığı broşürde kadınların kurtuluşu için işçi sınıfının kapitalizmi yıkmasının önkoşul olduğunu belirtilir.

Bolşevikler, 1905 Devrimi'nin ardından gericilik yıllarında kadınların da içinde yeraldığı kimi grev ve direnişlere müdahale ederken, kadın işçiler arasında düzenli çalışmalar yürütürler, kadın işçilerin taleplerini yükseltirler.

1912 yılından sonra sınıf ve kitle hareketinin yükselmesi kadın işçilerin mücadelesine de ivme kazandırır. 1913 yılında kadın işçilerin önderlik ettiği 8 Mart kutlaması Petersburg'da kitlesel bir şekilde gerçekleşir. 1914 yılında da 8 Mart diğer illerde de kitlesel gösteriler ile kutlanır.

1913'ten sonra Bolşeviklerin günlük yayın organı *Pravda*'da *"Emek ve İşçi Kadının Yaşamı"* başlığıyla bir ek yayınlanmaya başlanır. Kadınların yoğun ilgisi üzerine Bolşevik Parti kadınlara yönelik ayrı bir yayın organı çıkarmaya başlar. 8 Mart 1914'de yayın hayatına başlayan *Rabotnitsa (İşçi Kadın)* 12 bin adet basılır. Savaşın patlak vermesiyle ömrü çok uzun olmayan *Rabotnitsa*, yine de işçi kadınların taleplerinin savunulması ve kadın işçilere yönelik özgün bir araç olması açısından önemini korumuştur.

1912'den Ekim Devrimi'ne kadar geçen süreçte gerek 8 Mart'larda gerekse kadın-erkek işçilerin direniş ve eylemlerinde kadın işçiler belirgin bir yer tutarlar. Yoksulluğun, açlığın ve savaşın emekçi kadınlarda öfke ve tepkiyi biriktirmesi etkili olduğu kadar, bunların gerisinde gericilik döneminden itibaren ağır illegalite koşullarında dahi Bolşeviklerin fabrika hücrelerine dayanan, işçi kadın kitlelerini hedefleyen çalışma gruplarının faaliyetleri, kadın işçilere yönelik yaygın ve etkili ajitasyon-propaganda çalışmaları yatmaktadır.

8 Mart 1917 ise öfke ve tepkinin doruğa çıktığı tarih olmuştur. Ekmek ve barış talebiyle başta kadınların oluşturduğu kitlenin eylemi politik kitle gösterilerine dönüşmüştür. Şubat Devrimi'nin kıvılcımını çakan 8 Mart eyleminin kendisi olmuştur.

Şubat Devrimi'nin ardından Ekim Devrimi'ne kadar yaşanan ikili iktidar koşullarında da Bolşevikler çabalarını yoğunlaştırdılar. Kitlesel bir şekilde kadınları örgütlediler. Partinin işçi kadın komisyonları tarafından Petrograd'da gerçekleşen konferansa 80 bin kadın işçiyi temsilen 800 delegenin katılması ise devrimin arifesinde kadınlar içinde Bolşevik partisinin etkisini göstermesi açısından anlamlı bir veri sunmaktadır.

İşçi kadınların güneşi...

Ekim Devrimi ile birlikte işçi ve emekçilerin olduğu gibi kadınların da özgürleşmesinin koşulları yaratılmıştır. Sosyalist Ekim Devrimi ile Bolşevikler, hızla kadının özgürleşmesi ve eşitliği için adımlar atarlar. Burjuva düzenlerin 130 yılda ulaşamadığı düzeye çok kısa bir sürede ulaşırlar.

"Hiçbir hükümet hatta en ilerici cumhuriyet bile, en ilerici burjuva demokratik devlet bile kadınlara tam eşitlik vermedi. Öte yandan Rusya Sovyet Cumhuriyeti, kadınların eşitsizliği konusundaki tüm hukuki kalıntıları istisnasız derhal süpürüp attı ve bir çırpıda kadınlara kanun önünde tam eşitlik verdi." (Lenin)

Devrimin ardından çıkartılan genelge ve yasalarla kadınlara yeni haklar tanınır. 17 Ekim 1918 yılında çıkartılan yasa ile kadınlar aile içinde yasal olarak erkeklerle bütünüyle eşit haklar kazanırlar. 1926'da çıkartılan yasayla ise resmi nikahlı ve nikahsız birliktelikler eşit duruma getirilir. Soyadı konusunda kadına hiçbir baskı yapılmaz. Kürtajın yasallaştığı ilk ülke Sovyetler Birliği olur.

Bolşevikler, kadının ancak toplumsal ölçekte üretime katılabildiğinde kurtulacağına inanırlar ve kadının üzerindeki ev yükünü alırlar. Çocuk eğitimi ve ev işini toplumsallaştırırlar. Kırda ve kentte kreş, yuva, anaokulları, gençlik ve çocuk kampları açarlar. Büyük çamaşırhane ve yemekhanelerin kurulması noktasında zorluklara rağmen büyük başarılar elde ederler.

Kadın emeğinin korunmasına ilişkin de ciddi adımlar atarlar. Eşit işe eşit ücret ilkesini hayata geçirdikleri gibi, kadınlara geçmiş dönemde engellenen kimi mesleklerin önünü açarlar.

Ekim Devrimi anne bakımı ve sağlığını koruyucu düzenlemeler yapar. Gebe kadınlar, sağlıklarına zarar vermeyen hafif işlerde çalıştırılır. Gece çalışması ya da fazla mesai yapmaları yasaklanır. Yemek saatleri dışında aralıklarla 3.5 saatlik emzirme izni verilir. Özel dinlenme ve emzirme odaları yapılır. Devlet sigorta fonu tarafından işçi kadınlara bebek giyeceği ve maması almaları için doğum ödeneği verilir. Tüm doğum izni boyunca maaşları tam ödenir. Gebelik izni, doğumdan sonra hiçbir güçlükle karşılaşmadan işlerine dönmeleri gibi uygulamalarla her türlü kolaylık sağlanır. Aynı zamanda 1920'ler ve 1930'larda işçi kadınlara regl dönemlerinde genelde birkaç gün ücretli izin verilir. Bütün bu uygulamaların hepsi, Sovyetler Birliği'nin bütün dünya çapında işçi kadının korunması konusunda tek örnek olduğunu göstermektedir.

Kadını köleleştiren angaryaların toplumsal bir yükümlülük haline gelmesiyle emekçi kadınlar iş hayatında ve ülke yönetiminde kendilerini ifade edecek zamanı ve cesareti bulurlar. Sovyet iktidarında, kadınların tüm meslek alanlarında temsil edilmesini sağlamak amacıyla kadın kitlelerin genel ve mesleki eğitimini yükseltme mücadelesi verilir. Böylesine bilinçli bir mücadelenin sonucu olarak 1936 yılında Sovyet kadınlarının mecliste %33, halk meclislerinde %50 oranında temsiliyetleri

vardır.

Ekim Devrimi'nin ardından işçi kadınların *Pravda*'ya yazdıkları mektuplarda "Ekim Devrimi'nden sonra ancak biz işçi kadınlar güneşi gördük" demeleri tüm bu atılan adımlardan kaynaklıdır.

Bolşevikler, kadınların eşitliği ve özgürlüğü doğrultusunda adımları aynı zamanda kadınların iradesine dayanarak, daha çok kadını sosyalizmin inşası katılmaya seferber ederek başardılar. Bunun için sistemli çalışmalar yürütüler, organlar-örgütlülükler kurdular.

Devrimin öncesinde Bolşevik Partiye bağlı olan işçi kadın komisyonları, 1918'de 'Jenotyel' adıyla işçi ve köylü kadınlar arasında çalışma kollarına dönüşür. Bağımsız bir kadın örgütü olmayan, bizzat Merkez Komitesi'ne bağlı olarak kurulan ve çalışan Jenotyel, işçi ve köylü kadınlar içinde belli bir esneklikle çalışma özgüllüğünü de taşır. Jenotyeller, kadınlar içinde ajitasyon-propaganda çalışmalarını yürütmeyi amaçladığı gibi, kadınların sosyalist inşaya en aktif bir şekilde katılması için seferber olur.

Yukarıda kadınların lehine ifade ettiğimiz düzenlemeler, (toplumsal kurumlaşmaların yaratılması ve yönetilmesi, kadınların mesleki ve genel eğitiminin yükseltilmesi, kadın emeğinin korunmasına ilişkin taleplerin hayata geçirilmesi, kadınların kültürel düzeyinin yükseltilmesi ve bu anlamda ideolojik mücadelenin yükseltilmesi vb.) bizzat Jenotyellerin görev ve sorumlulukları kapsamında gerçekleşir.

193● yılında gerçekleşen SBKP'nin 16. Kongre'sinde Jenotyeller, daha üst bir örgütlenmeye geçiş gerekçesiyle feshedilir. Sonrasında kadın örgütleyicileri olarak ifade edilen kadrolar üzerinden kadınların toplumsal ve siyasal yaşama katılmalarını sağlayacak toplantılar, seminerler düzenlenir. Bu tür etkinlikler, Jenotyellerin dağıtılmasıyla birlikte bizzat ilgili parti örgütleri tarafından gerçekleştirilir.

Kadınlara yönelik bir diğer örgütlülük ise delege toplantılarıdır. En geniş kadın kitlelerini eğitmek ve bilinçlendirmek amacıyla gerçekleştirilen delege toplantıları, binlerce kadının bilinçlenmesi ve gelişmesinde önemli bir rol oynar. Delege toplantılarında asıl olarak kadınların sorunları ele alınır, tartışılır ve çözüm yolları üretilir. Binlerce kadın sorunlarının çözümü konusunda seferber edilirken, edilgen bir konumdan çıkarak sorunların çözümünün parçası haline getirilir. Aynı zamanda bir okul işlevi de gören delege kadın toplantılarından onbinlerce kadın geçer.

Bolşevikler, kadınlara yönelik özel gazete ve dergiler çıkarmayı devrim sonrasında da sürdürürler. Milyonlarca basılan *Rabotnitsa (İşçi Kadın)*, Krestyenka *(Köylü Kadın)*, *Delegetka (Delege Kadın)*'nın yanısıra, daha sınırlı olarak *Sovyet Kadını* ve *Komünist Kadın (Kommunitstka)* da çıkartılır.

'Milyonlarca kadın bizimle birlikte olmaksızın, proletarya diktatörlüğünü yüretemeyiz, komünist inşaya girişemeyiz. Onlara ulaşmanın yolunu aramalıyız, bu yolu bulmak için incelemeli ve denemeliyiz' der Lenin, Clara Zetkin ile kadın sorunu üzerine yapılan konuşmada... Nitekim devrim öncesinde ve devrimin ardından Bolşevikler, kadınları kazanmak için yoğun bir çaba sarfetmişler ve bir dizi yolla birlikte çeşitli örgütlülükleri yaratmışlardır.

193●'lar sonrasında başlayan bürokratik bozulma ve yozlaşma sonuçlarını diğer alanlarda olduğu gibi bu alanda da üretmiş, Ekim Devrimi ile atılan adımların ilerletilmesini zora sokmuştur. Bir dizi çarpıklık ve bozulma kadın sorununa bakışta ve pratiğinde de ortaya çıkmıştır. Fakat bu hiçbir biçimde Ekim Devrimi'nin kadının özgürleşmesi doğrultusunda son derece önemli adımlar atmış olduğunu gerçeğini değiştirmez. Nitekim Ekim Devrimi'nin kazanımları sayesinde, yaşanan bürokratik yozlaşmaya rağmen, Sovyetler Birliğin'de kadın gelişmiş kapitalist ülkelerin çok ilerisinde hak ve kazanımların sahibi olmayı sürdürmüştür.

Dolayısıyla kadının özgürleşmesi sorununda da Ekim Devrimi son derece eğitici bir tarihsel deneyim olarak yol göstermektedir. Kadın işçi ve emekçilerin örgütlenmesine ilişkin aldığı tutum, sergilediği pratik, izlediği yol ve yöntemlerden öğrenme görevi önümüzde durmaktadır.

Sınıf çalışmasında derinleşirken...

B. Akgün

Sınıfsız ve sömürüsüz toplumu kuracak biricik sınıf olan işçi sınıfını kazanmak, onu kendi sınıf ideolojisi ile donatarak harekete geçirmek stratejik bir öneme sahiptir. Partimiz siyasi bir hareket olarak ortaya çıktığı ilk andan itibaren bu temel önemde gerçeğe dikkat çekmiş, Türkiye devrimci hareketinin çarpık yaklaşımlarını ideolojik mücadelenin konusu haline getirmiş ve kendisini bu alanda varetmeye çalışmıştır.

Bugün gelinen yerde, tüm eksiklik ve yetersizliklerine rağmen, sınıfa dönük çalışmada küçümsenemeyecek bir mesafe alınmıştır. III. Parti Kongresi ile birlikte ise artık sorun çok daha yakıcı bir şekilde partimizin gündemindedir. Sınıfın öncüsünü partiye kazanmak, giderek sınıfın geniş kesimlerini mücadelenin içerisine çekebilmek, parti için artık somut pratik bir sorundur. Bu açıdan özellikle son bir yıl içerisinde önemli bir mesafe alınmıştır. Bunun bir yanı son dönemde yaşanan mevzi direnişlere müdahale çabasıdır. Diğer yanı ise sektörlerde yoğunlaşan, fabrikalarda derinleşen bir çalışmanın örgütlenmesidir.

Biz burada ikinci başlık üzerinde, daha somutunda Türkiye kapitalizminin belkemiğini oluşturan metal sektöründeki çalışmamız üzerinde duracağız.

Bugün metal sektörü sınıfa dönük faaliyetimizin en yoğunlaştığı alan durumundadır ve bu yoğunlaşma bilinçli bir tercihin ürünüdür. Parti basınında defalarca dile getirdiğimiz üzere, metal sektörü üretimde tuttuğu yer nedeniyle kritik bir öneme sahiptir ve metal işçileri de yaşadıkları sömürüye karşı verdikleri mücadelelerle bugüne kadar işçi sınıfı içerisinde öncü bir konuma sahip olduklarını defalarca kanıtlamışlardır. Dolayısıyla bu alanda derinleşen çalışma sınıf hareketinin gelişimi açısından büyük bir önem taşımaktadır. Partimiz bu bakış açısıyla, zaten çalışmasının önemli bir yoğunluk alanını oluşturan bu zemine daha da güçlü bir şekilde yüklenmektedir. Bir süre öncesinde bu alanda ortaya çıkarılan birlik iradesi de bu çerçevede değerlendirilmelidir.

Sermayenin ideolojik denetimi, saldırılarla birlikte ağırlaşan çalışma koşullarının yolaçtığı fiziki ve psikolojik yıpranma, sendikal tahakküm vb. nedenlerle sınıf hareketinin uzun dönemdir bir durgunluk içinde olduğu biliniyor. Metal sektörü de bu sorunların en yoğun yaşandığı, dahası sermayenin bu sektörün stratejik konumunun farkında olarak planlı saldırılar yürüttüğü bir alandır. MESS üzerinden sermayenin en örgütlü olduğu alandır ve Türk Metal gibi bir ihanet şebekesi üzerinden de metal işçileri üzerinde boğucu bir denetim kurulmuş bulunmaktadır. Kısacası sermaye bu alanda gelişebilecek mücadelenin önünü tıkamak için gerekli önlemleri almıştır.

Bu cendereyi aşmak, öncelikle bu alandaki öncü potansiyelin açığa çıkartılması ve örgütlü bir zeminde bir araya getirilmesiyle mümkündür. Zira alandaki ilerici sendikal odakların böyle bir bakış ve iradeden yoksun olduklarını birçok deneyim göstermiştir.

Parti böyle bir tablo karşısında görev ve sorumluluklarını tanımlamış, kendi çeperinden başlayarak

öncü metal işçilerini bir araya getirecek öncü bir birliğin ilk adımlarını atmıştır.

İlk elden belirtilmesi gereken, bu birliğin genel bir birlik platformu olmaktan çok politik nitelik taşıyan öncü bir birlik olmasıdır. Birliğin program taslağında da bu ortaya konulmaktadır. Öncelikli hedef, öncü potansiyelin biraraya getirilerek alandaki dağınıklık tablosuna son verilmesi, sendikal ihanet çetelerinin etkisizleştirilmesidir.

İfade edilen bu zemin elbette, partinin kendi çeperini de aşan bir biçimde, alandaki tüm ilerici öznelerin bir araya getirilmesi gibi bir sorumluluk yüklemektedir. Ancak, birlik iradesini ortaya çıkaran çalışmanın sonuçlarına baktığımızda, bunun henüz uzağında olduğumuzu söylemeliyiz. Kuşkusuz bunda sektörün ve öncüsünün mevcut durumu ile geleneksel sol hareketin yaklaşımı önemli bir rol oynamaktadır. Ancak bunu değiştirebilecek olan da bizim sergileyeceğimiz öncü pratiktir. Nesnel güçlükler ile Türkiye solunun önyargılarını kırmak için sürekli bir çaba içerisinde olmak gerekmektedir. Böyle bir çaba, saflarımızda da görülebilen kimi önyargılı yaklaşımların, küçük-burjuvaziye özgü dar grupçu pratiklerin dışına çıkmayı kolaylaştıracaktır.

Birlik iradesi ile ortaya çıkan anlamlı fakat zayıf olan tablo içerisinde bir diğer sorun ise, bu çalışmanın alanlarda nasıl yürütüleceğidir. Öncünün tablosu üzerine yapılmış onca tartışmadan sonra, tek tek alanlardaki öncüleri bir araya getirmek ve alanlarda zaten yürütülmekte olan komite, platform, kurum vb. çalışmalarla ilişkilerini kurmak da özgün bir sorun olarak karşımıza çıkacaktır. İlk sorun payına, mevcut tabloya ve sınırlılıklara takılmadan biraraya gelişin yaratılmasının zorunluluğunu ifade etmek yeterlidir.

Ancak mevcut koşullarda sınıf içerisinde oluşturmaya çalıştığımız genel birlikteliklerin bile sorunlu bir öncüyle sınırlı kaldığını düşündüğümüzde, önümüze pek çok sorun çıkacaktır ve bunları çözmenin hazır bir reçetesi yoktur. Ancak dikkat edilmesi gereken en temel nokta, örgütsel bileşenleri ve hedefleri itibariyle bu çalışmaların birbirinden ayrılmalarıdır. Her bir sanayi havzasında, hem tüm işçileri kapsayan ve mücadelesini örgütleyebileceğimiz sorunlar bulunmakta, hem de sektörün birlik politikasının zeminini oluşturan sorunlar yakıcı bir şekilde hissedilmektedir. Öyleyse sorun bunların doğru bir temelde ayrıştırılabilmesi ve yine doğru bir temel kaynaştırılabilmesidir.

Bugün için çalışmanın mevcut darlığının bizi sürükleyebileceği en temel handikap, parti çalışmasının, öncü birlik çalışmasının ve yerel örgütlenmelerin çalışmalarının birbirlerinin yerine ikame edilmesidir. Bu konuda söylenebilecek olansa, güçlü bir yerel inisiyatifle sürekli bir biçimde bu tablonun denetlenmesi ve yönlendirilmesi gerektiğidir. Bu çalışmaların her biri kendi rotasında bir seyir tutturduğunda, belli bir yoğunlaşma ile birlikte kendi güçlerini de yaratacak ve birbirlerini besleyecektir. Parti olarak burada dikkat etmemiz gereken, bir yandan kendi güçlerimizin bu konuda güçlü bir eğitimi, diğer yandan ise alanın kendi öncülerini yaratıp eğiteceği geniş inisiyatif alanlarının yaratılmasıdır.

Bugün işçi sınıfı ağır sömürüden fazlasıyla bunalmıştır ve bir çıkış yolu aramaktadır. Bu arayışa yanıt vermenin yolu sınıfın öncülerinin sektör sektör, havza havza ortaya koyacağı irade ve çabadan geçmektedir. Komünist metal işçileri böyle bir irade ve çaba ile sürece yüklenmelidir. III. Parti Kongresi'nin yol göstericiliğinde sınıf hareketinin ihtiyaçlarına yanıt vermek ve partinin sınıf içerisindeki mevzilerini güçlendirmek bu çabaya bağlı olacaktır.

Partimize destek işçi sınıfı ve emekçilerin davasına destektir!

TKİP Yurtdışı Örgütü olarak bir bağış kampanyası başlatmış bulunuyoruz. Bağış kampanyamızı partimizin III. Kongre'sini başarıyla gerçekleştirmesinin ardından başlatmış olmanın gurur ve coşkusunu yaşıyoruz. Bunu vesileyle siz işçi ve emekçi kardeşlerimize bir kez daha seslenmek istiyoruz.

İşçiler, emekçiler!

İnsanlık yeni bir bunalımlar, savaşlar ve devrimler dönemine girmiş bulunuyor. Dünya ölçüsündeki gelişmeler, partimizin yıllar önce saptadığı bu temel önemdeki tespiti olduğu gibi doğrulamıştır. Emperyalist saldırganlık ve savaşın dizginlerinde boşaldığı bir süreçten geçiyoruz. Emperyalist dünyadaki hegemonya bunalımı, kaçınılmaz bir biçimde emperyalist nüfuz mücadelelerini kızıştırıyor, militarizm, saldırganlık ve savaşların dizginlerinden boşalmasına yol açıyor. Küresel ekonomik krizin ise buna bir ivme kazandıracağını biliyoruz.

Öte yandan, kapitalizmin soluğunu kesen ekonomik kriz, sömürü ve sosyal yıkım politikalarını ağırlaştırıp derinleştiriyor. Dünyada açlık, yoksulluk, sefalet ve işsizlik çığ gibi büyüyor. Zorlu mücadelelerle elde edilen tüm sosyal kazanımlarımız tek tek gaspediliyor. Sosyal yıkım saldırılarına ve hak gasplarına karşı emekçilerden gelecek direnmeyi etkisizleştirmek ve mücadeleyi dizginlemek için ise, emperyalist metropoller dahil, tüm dünyada demokratik hak ve özgürlükler tırpanlanıyor, polis devleti uygulamalarına başvuruluyor.

İşçi ve emekçi kardeşler!

Krizi en ağır biçimde yaşayan ülkelerden biri de Türkiye. İşçi ve emekçiler derin bir sefaletin, yoksulluğun ve büyüyen işsizliğin içine itilmiş durumda. En sıradan demokratik ve sosyal haklar bile gaspediliyor. Asalak sermaye sınıfı, işçilerin ve emekçilerin mücadelesinin karşısına baskı ve yasaklarla, faşist terör ve cinayetlerle çıkıyor. Aylardır üzerinde fırtınalar kopartılan "demokratik açılım" yalanları eşliğinde devrimciler sokaklarda katlediliyor. Yetkileri artırılan kolluk güçleri haklarını arayan işçilere azgınca saldırıyor. Ulusal özgürlük ve eşitlik isteyen Kürt halkına hak kırıntılar bile çok görülüyor, tasfiye ve teslimiyet dayatılıyor.

Dünyadaki ve Türkiye'deki tüm bu gelişmeler, gelmesi kaçınılmaz olan yeni bir devrimler döneminin de dolaysız bir habercisidir. İşçi sınıfı ve emekçilerin kapitalist krizin ve emperyalist savaşların büyük yıkım ve acılarına yanıtı, bir kez daha devrimler olacaktır. Fakat bunun gerçekleşmesi için işçi sınıfına dayanan devrimci militan bir parti ve devrimcileşmiş bir işçi sınıfı hareketi kesin bir zorunluluktur. III. Kongre'mizin yükselttiği "Parti, sınıf, devrim!" şiarının tüm anlamı da buradadır.

Partimiz, Türkiye Komünist İşçi Partisi, sınıfın ve devrimin partisidir. Partimiz, Türkiye'nin kokuşmuş düzenine, bu düzene hükmeden çürümüş sınıfa, bu asalak sınıfın temsilcisi olan

(Devamı s.24'de)